



Exclusiva 9 PAÍS

## Història inèdita de l'agència Fabra

Memòries del seu  
"pare",  
Claudi Ametlla

Pàgines 5, 6 i 7

### El matemàtic de la Història, obligat a fer repòs

Alexandre Deulofeu no deixa,  
però, de treballar

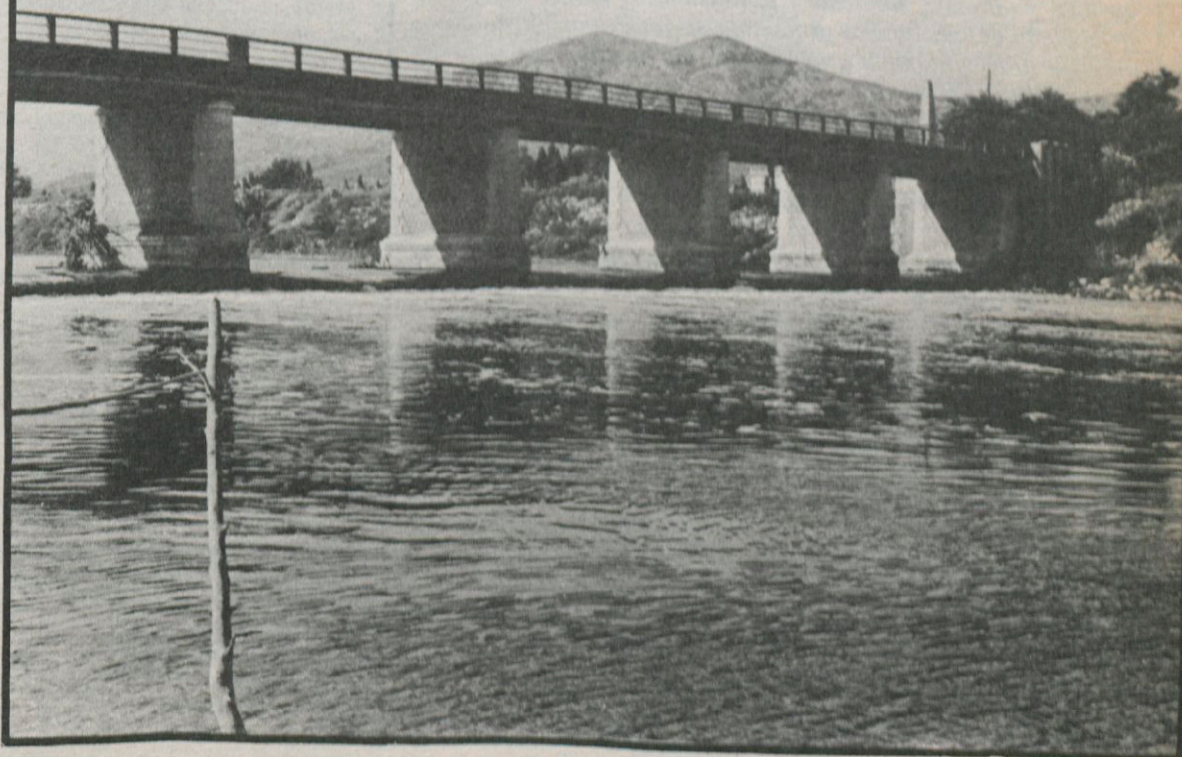
Pàgina 3

Torroella de Montgrí

### El poble exigeix la depuració total del Ter

Amenaces de noves manifestacions de protesta

Pàgina 10



*Pals*

### *No hi haurà, per ara, una nova "Ampuriabrava"*

*La Comissió  
Provincial  
d'Urbanisme s'hi oposa*

Pàgina 9



**9PAIS**

Dip. Legal: B 18920-1977

Redacció, Administració i Publicitat c/. Lasauca, 21 - 1er. C  
Tel. 50 57 63 - FIGUERES

Director general: Emili Casademont i Comas  
Secretari de redacció: Juli Molons  
Coordinació: Narcís J. Ferrer, Jordi Vallmajó

Redactors i col·laboradors: Josep M.ª Ametlla, Xavier Amir, M.ª Àngels Anglada, Joaquim Ballester, Martí Balló, Antoni Calvó, Albert Carreras, Josep M.ª Company, Ferran Garrido Pallardó, Narcís Genis, Antoni Godoy, Jordi Gratacós, Ramon Guardiola, Jaume Guillamet, Joan Guillamet, Alfons Gumbau, Albert Gurt, Xavier de Lerma, Josep M.ª Ortega, Narcís Pijoan, Josep Playà i Maset, Àngel Quintana, Miquel Riera, M.ª Lluïsa Rodríguez, Alfons Romero, Carles S. Costa, Josep M.ª Salvatella, Miquel Sempere, Jaume Sureda i Prat, Torner Malé (fotografia)

Secretària: M.ª Assumpció Casamitjana  
Departament de publicitat: Josep de la Fé  
Disseny publicitat: Pere Prats

Composició: Fotocomposició/Servicios - Tel. 330 05 45  
Imprès: Vallesana de Publicacions, S. A. - c/. Calders, 21-25 - Sabadell  
Distribuidora dels Països Catalans

Gerent: Alexandre Liaño  
Adjunt a gerència: Alina Vallmajó  
Conseller: Vicenç Burgas  
President: Carles López Cusi

editora  
empordanesa, s.a.

Política a peu pla

per Jaume Guillamet

## La força dels socialistes

El reforçament dels socialistes ha estat el tema dominant dels últims dies. La decisió del Congrés del PSC (Reagrupament) de sol·licitar l'incorporació al procés d'unitat socialista que el PSC (Congrés) i el PSOE català estan a punt de culminar és probablement el millor homenatge a la memòria de Josep Pallach en el primer aniversari de la seva mort.

I en dir això no vull entrar en consideracions de si amb en Pallach en vida les eleccions haguessin anat diferent o, al capdavant, si davant la victòria esclatant del bloc PSC-PSOE a les eleccions ell hauria estat partidari de fer el mateix que ha fet ara l'antic Reagrupament sota la direcció de Josep Verde. El que sí vull dir és que la voluntat d'unificació socialista de Josep Pallach era indiscutible i ara no deixa de ser sorprenent que la seva vidua encapçalí l'escissió que utilitzant el nom del líder mort participa en la gestació d'una coalició en la qual podrà haver-hi socialistes però difícilment podrà ser considerada com a tal.

No se sap encara quina serà la fórmula d'incorporació del PSC-r al procés d'unitat entre els dos partits guanyadors de les eleccions. Cal tenir en compte que es tracta d'un procés que ha entrat ja en la seva recta final i manca només el congrés conjunt d'unificació. En tot cas, tant si el PSC-r s'hi afegeix abans o després de la unió entre el PSC-c i el PSOE, serà un aconteixement veritablement històric. Aquesta vegada si que es pot dir sense el fals triomfalisme de tantes vegades.

La unitat entre els tres principals partits socialistes que operen a Catalunya, als quals aviat o tard s'hi afegiran els grupets que quedin penjats, entre els quals cal subratllar el pare i fill Cornudella i un sector de Front Nacional i que sens dubte permetran reforçar la credibilitat nacionalista que de vegades hom posa en dubte del futur gran partit socialista català, aquesta unitat, dic, superarà una gran frustració històrica.

Alhora s'obre una nova època en què el socialisme apareix inicialment com la principal força política de Catalunya. La seva presència parlamentària quedarà substancialment reforçada a gran distància del segon grup de diputats catalans. L'opció socialista a les municipals augmen-

ta així la seva credibilitat i s'acaba tota una època de picabaralles i confusió.

El perjudicat més directe de l'operació és sens dubte l'anomenat centre esquerra nacionalista que té en Jordi Pujol i Ramón Trias Fargas a com dirigents principals. A nivell de Corts, el grup parlamentari anomenat Minoria Catalana sofreix una important pèrdua numèrica. Per bé que el Pacte Democràtic EDC-CDC-PSC-r-FNC ja estava trenaat, la redefinició no és tan fàcil. D'una banda Unió Democràtica es torna a acostar a Pujol i Esquerra Republicana, però d'altra banda aquest darrer partit tracta de formar un altre bloc amb escindits d'Esquerra Democràtica i del PSC-r. Tota una sèrie de partits i partidets, els d'un i altre bloc, que tenen les coincidències suficients per anar junts si no fos pels problemes personals que hi ha pel mig.

Això de cara a les municipals no els beneficia gens i si no hi ha un acord abans haurà de ser-hi després. Amb la diferència de què la gent de Pujol i Trias les poden passar bé i els altres no tant. Aquests també ho deuen creure així, perquè sembla que son els menys interessats per negociar ara una unió que després s'haurà de fer igual en una situació que encara els pot ser més favorable. El temps corre a favor seu.

No sembla que d'aquí a les municipals hi puguin haver gaires modificacions més en el bano de les quatre grans opcions sorgides de les legislatives. Mirat fredament, el segon bloc de centre esquerra no pot fer altra cosa que pactar amb Pujol i Trias. Si no, estan condemnats a la marginació. Només Esquerra Republicana té una certa imatge i una certa implantació com per assolir uns resultats mínimament dignes.

La gran incògnita, però, segueix sent la dreta. Suárez ha frenat la constitució d'un partit català germà de l'UCD i el partit del Govern es disposa a anar a les municipals, en el cas de que siguin aviat, que torna a semblar-ho —ja veieu que cada setmana sembla una cosa diferent—, sense una organització pròpia a Catalunya i refiant-se pràcticament de la "cara bonica" de Suárez i poca cosa més. Això que el 15 de juny no els hi va sortir gaire bé...

## El flamejar de senyeres

Setmanes endarrera i en aquestes mateixes pàgines, algú va escriure, tot referint-se a les eleccions municipals que "ara no valdrà la imatge d'en Suárez, d'en Felipe González... o les flamejants senyeres de Convergència". L'afirmació és certa i fins i tot gratuïta, a no ser que implícitament es vulgui dir que aquests partits -UCD, PSC-PSOE i CDC - no disposen de cap altre programa municipal que les imatges i els símbols esmentats.

Pel que fa referència a CDC, hem de dir que no renunciem al flamejar de senyeres com a símbol de catalanitat i com correspon a la naturalesa nacionalista del nostre partit; però hem de dir també que, tot darrera d'aquest símbol, presentem un programa polític, econòmic i social apte per a intentar solventar la problemàtica municipal dels pobles i viles de Catalunya. Aquest programa polític de CDC moltes vegades ha quedat poc explicat, una mica ocult, tant per omissió dels qui l'havíem de divulgar, com pel zel en negar-lo dels nostres oponents, que l'han negat per no rebatre'l.

Davant les properes eleccions i per desfer d'una vegada els malentesos, hem de dir que CDC té un programa polític concret i, possiblement, un dels més antics en la seva formulació pública i dels més extensos avui per avui. Dit això, podem afirmar el caràcter progressiu d'a-

quest programa, circumstància que a molts incomoda, i la total concreció de les seves afirmacions. En esquema, i pel que fa a política municipal, el programa de CDC propugna, entre altres coses, la superació dels déficits sanitaris amb establiment d'assistència unificada i nacionalitzada amb base a la gratuït de l'assistència mèdica. En el camp de l'ensenyament, propugna l'obligatorietat i gratuïtat, donant resposta a les diverses opcions ideològiques, l'extensió de la cultura popular. En l'important camp de l'urbanisme, propugna fins i tot la municipalització del sòl, el correcte dimensionament de ciutats i pobles, la construcció d'habitatges socials amb benefici d'expropiació forçosa, la planificació democràtica dels equipaments col·lectius, la igualtat de comarques rurals i comarques industrials, etc. En l'aspecte social, l'èmfasi recau en l'atenció preferent a vells, jubilats, minusvàlids i deficients i altres marginats, als quals a més d'uns serveis adequats s'ha d'estimular la seva inserció en el cos social.

Aquest podria ser el premut resum d'un programa de més de 40 pàgines impreses i que alguns voldrien, o suposen, inexistent precisament perquè, al marge de les etiquetes, és veritablement progressiu. I és justament amb aquest programa que CDC vol presentar-se a les eleccions municipals; amb aquest

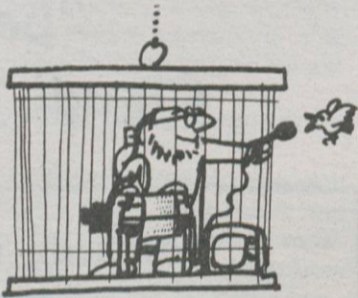
programa per a solucionar els problemes de les nostres ciutats; però el símbol serà sempre les flamejants senyeres, per la raó que la senyera, la bandera barrada, és l'única que tenim, és el símbol d'aquesta Catalunya tan castigada, és l'ensenyera per la qual molts han sofert fins i tot la mort.

Si algú amb l'acudit de "les flamejants senyeres de Convergència" ens ha volgut menystenir, hem de dir-li que s'ha errat, que aquesta nostra fidelitat és la major grandesa de CDC, perquè vol dir que no venem la senyera a canvi d'uns vots, que no la traïm per una homologació, que no la reivindicuem per oportunisme després d'haver-la prohibit 40 anys, que no la fem voleiar en uns barris i en altres l'amaguem de forma vergonyant, que no la fem servir de moneda de canvi en transaccions partidistes o electorals.

El flamejar de senyeres de Convergència ni és exclusiu ni és suficient per a guanyar unes eleccions municipals; però, en definitiva, davant les eleccions, aquestes senyeres flamejant han de marcar clarament les diferències entre els partits nacionalistes catalans, al servei de Catalunya, i els qui actuen al dictat de Madrid, de Sevilla o de Pequín. Tant se val!

Bernat Llorens  
(Col·lectiu de premsa de CDC  
Alt Emporda)

## I Congrés de Periodistes Catalans



Avui, divendres, al Palau de Congressos, de Barcelona, s'encetarà el "I Congrés de Periodistes Catalans", les tasques del qual duraran tot aquest cap de setmana. Fins a demà-passat, diumenge, concretament.

Per què un Congrés de Periodistes Catalans? Segons la crida que se'n féu, "el I Congrés de Periodistes Catalans" ha de convertir-se en l'instrument de tots els professionals de la informació de Catalunya, per debatre en un clima d'absoluta llibertat, de respecte a totes les opcions i plantejaments, les línies mestres de com volem que sigui la premsa, la ràdio i la televisió de Catalunya, de com volem participar en la seva orientació i de com creiem que el poble, a través dels seus diversos canals de representació, té dret a participar-hi. Tot plegat, des de la perspectiva que la plena consolidació del dret fonamental de la llibertat d'expressió, és avui una contribució important a la democràcia i a Catalunya."

I més endavant, la crida afegeix: "El I Congrés de Periodistes Catalans ha d'oferir-nos la possibilitat de replantejar-nos noves formes d'organització que, sense menysprear les legítimes opcions polítiques, sindicals i professionals, permeti oferir un front comú de tots aquells professionals que estem a favor d'una orientació decididament progressista i democràtica de la premsa, la ràdio i la televisió."

Aquest és, en definitiva, l'esperit que anima el Congrés de Periodistes Catalans.

### EL SEU DESENVOLUPAMENT

Després de l'acte inaugural, aquesta tarda a dos quarts de cinc, començarà el treball de les ponències. Aquestes seran (avui): La formació del periodista, mitjans audiovisuals: TV i Elements per a una política d'informació de la Generalitat. Demà dissabte: Relacions professionals del periodista amb l'empresa, Perspectives del mercat de treball i Premsa en català. Això pel que fa al matí. A la tarda hi haurà un debat sobre les opcions sindicals del periodista i el futur de les associacions de la premsa; i després es reuniran les ponències: Premsa comarcal i Mitjans audiovisuals: ràdio. I diumenge, al migdia, se celebrarà un debat sobre "El periodista i la premsa de partit en la situació actual".

Finalment, cal assenyalar que a les cinc de la tarda hi haurà una sessió plenària, en el transcurs de la qual seran aprovades les ponències i la proposta de conclusions.



## Des del banc del general

Per Pere Carrer

## Els mals costums

Sovint he sentit dir que els mals costums són els que més aviat s'aprenen. No sé pas si això és del tot cert; però tenim un exemple ciutadà que sembla confirmar aquesta teoria. Em refereixo, ben concretament, al problema de la circulació dintre Figueres.

L'estiu passat, davant el dèficit de serveis que en aquest sentit té la ciutat i ben segur per afavorir l'estada dels turistes a la vila —que ha fet divisa del seu comerç i la seva gastronomia— es va decretar, per part de l'Ajuntament, un campí-qui-pugui circuladori que va produir els més fenomenals embussaments del segle, les obstruccions més colossals i els taponaments més expeditius. En definitiva, el desori més absolut pel que fa a la circulació i a l'estacionament de vehicles, que mai es pugui veure. Totes les infraccions estaven degudament amnistiades d'avançada per a major comoditat dels forasters.

Jo no sé si l'efecte que es perseguia —augmentar els visitants i, en conseqüència, omplir calaixoses va assolir, encara que en dubto una mica, car d'una ciutat de difícil circulació, per poques multes que posin, tot hom en fuig.

Però ara ve allò dels costums. Ha passat l'estiu, l'amnistia municipal, àmplia i generosa, s'ha acabat...; però els vilatans, els nostres amics del Rosselló, continuen aparcllocs prohibits, en carrers estrets, etc. Com a exemple, es pot citar el doble aparcament al carrer Nou, l'estacionament davant determinats establiments bancaris, la plaça del Teatre, les zones al volt de sales d'espectacles, la carretera del Castell i podríem fer un llarg etcètera que agafés tota la ciutat.

El mal costum ja hi és. La guàrdia urbana fa el que pot, però s'ho mira amb una mica d'ironia i amb raó, ja que més d'una vegada ha estat desautoritzada de paraula o obra per membres del consistori. I això no és justificable, perquè una multa de tràfic no hipoteca pas el futur de la ciutat, sinó que el que l'hipoteca és el desori, el desordre, l'anarquia de la circulació. Els mals costums ciutadans, en definitiva.

Als figuerencs toca decidir-ho: zones peatonals o no, aparcaments públics o privats, zona blava o zona vermella. Als tècnics toca planificar-ho. Als polítics municipals, executar-ho. A tots, complir-ho.

No agafem mals costums ciutadans, perquè a vegades ni amb 40 anys es deixen els mals hàbits!

## Normas sobre salidas al extranjero de los menores de edad

La Comisaría de Policía de Figueres nos remite, con ruego de publicación, la siguiente nota:

"Habiéndose suprimido el pasaporte para viajes turísticos a Alemania, Bélgica, Francia, Holanda, Liechestein, Luxemburgo, Mónaco y Suiza, se han puesto en vigor las siguientes normas, referentes a menores de edad:

a) Menor de 14 a 21 años.— Será portador del Documento Nacional de Identidad en vigor, y también del permiso de la persona que ejerza la patria potestad, o, en su caso, autoridad judicial. Este permiso será otorga-

do por comparecencia ante dependencia del Cuerpo General de Policía, Juzgado, Notario, Alcalde o Comandante del Puesto de la Guardia Civil.

b) Menor de 14 años.— El que, por petición expresa de su padre, está en posesión del D.N.I., los mismos requisitos que en el apartado anterior.

El que carezca de Documento Nacional de Identidad, deberá hallarse en posesión de pasaporte.

c) El menor provisto de D.N.I., que viaje acompañado de su padre, no precisará autorización si se presenta el Libro de Familia".

Magatzem de fusta a Figueres necessita peó, auxiliar administratiu i persona per al magatzem amb carnet de segona.

Interessats telefonar al nº 50 57 63

## Per motius de salut

## Alexandre Deulofeu, obligat a fer repós

(De la nostra Redacció, per R. Guardiola Rovira).— Estem tan acostumats que l'Alexandre Deulofeu ens doni sovint motius per a parlar d'ell, que quasi ho trobem natural. Els llibres es publiquen a raig i la seva vitalitat no para mai. Però ara l'han hagut de convèncer que descansés. Un home també s'ha de preocupar de la seva salut. Amb la seva diabetis, i algunes petites complicacions, l'Alexandre Deulofeu s'ha de restablir bé, com li desitgem verament.

## PERSONALITAT DESTACADÍSSIMA

L'Alexandre és a Barcelona. La ciutat que li ha negat prendre seriosament les seves teories per a dir-ne quelcom. En Deulofeu és un home humil i afable. No s'enfada mai, encara que no s'estigui d'acord amb ell. Però ha dit coses prou importants i ha treballat amb prou entusiasme i intensitat, perquè se li digui si s'està o no d'acord, i el perquè de les discrepàncies. Això és el que no ha aconseguit. Aquest és el deute que es té amb en Deulofeu.

La seva personalitat és destacadíssima. No fa gaires dies escoltava amb fruïció com un grup d'intel·lectuals lloaven el seu llibre de química estructural,

les seves lliçons i la forma com ja feia entendre les complicades teories que després han vingut.

El seu entusiasme cultural no té límits. La música ha estat un altre alicient a la seva vida. Des de la política, procurà a la seva ciutat de Figueres una orquestra simfònica i una ambiciosa escola de formació professional.

Com a conferenciant, el seu anecdotari és inexhaurible. Tant per la documentació, com per la poca academicitat i rigor. L'important és la teoria, la idea, la temàtica, més que el mètode. Per això, l'ordre li ajudava a mantenir el seu bon amic Fort.

## RESSÒ INTERNACIONAL DE LA SEVA MATEMÀTICA DE LA HISTÒRIA

La Matemàtica de la Història i les teories sobre el Naixement, Desenvolupament i Mort de les Civilitzacions, han tingut més ressò fora que aquí mateix. De l'estranger ha estat sol·licitadíssim, fins i tot per altes personalitats militars que preparaven tesis doctorals. Al nord d'Europa escoltaren les seves conferències. Precisament, ara en preparava una tanda important per a l'Argentina. Està disposat a anar-hi com el qui compleix un deure, malgrat que el seu cor ne-

cessita una mica de repós. Aquest repós l'ha sabut trobar sempre al seu mas d'Ordis. Mireu com el recorda en les seves Memòries.

El mas li ha estat mitja vida, però ha estat un cenacle sensacional on hi ha reunit importants personalitats, tot descansant de les seves experiències agrícoles que portava a terme sense defalliment. També allà es revela la seva intel·ligència i facilitat per les ciències. Recordo que quan amb tanta dificultat es començava a escoltar la freqüència modulada, ell va descobrir que sense tantes precaucions, ni "aïlladors", amb els fils que corrien per terra pel mig de les terrosses, tot treballant de pagès sentia les emissores, fent córrer amunt i avall l'aparell.

## MEREIXEDOR D'UN HOMENATGE

En Deulofeu és un home entranyable i senzill, que per això no ha estat objecte de l'homenatge que es mereix. I se'l mereix de Figueres —com a important fill adoptiu— i de l'Empordà, comarca que tant ha donat a conèixer mitjançant les seves teories sobre el romànic.

Qui no coneix el gran "slògan" deulofenià de "L'Empordà, bressol de l'art romànic"?

## 6 x 9

Por BY SENS

## PROBLEMAS A TRATAR

Si ponemos los problemas que en general se detectan en fila india, lo natural es que uno se detenga y, quieras o no, cierre de momento la lista para evitar esa legión que se presiente al alcance. Naturalmente hay que establecer aquí también las categorías para poder afrontarlos con más o menos urgencia, aunque lo importante sería que ningún grupo de problemas se quedara atrás, que existieran frentes para todos ellos laborando en los caminos de la solución.

¿Urgencia? Por ejemplo, cuando el médico te dice que en Figueres no disponemos de un centro con una sección especializada en Pediatría, para resolver casos que se presentan con una actuación rápida y eficaz. Casos de hecho no tan difíciles, pero que precisan de esa espe-

cialización, de esa seguridad y de disponer de los medios adecuados para poder aplicar bien los remedios como puede ser, también, la rapidez en obtener unos análisis clínicos que sitúen claramente al galeno para encauzar los tratamientos. Hay que andarse con ojo en las decisiones porque, con esas lagunas que tenemos por aquí, se entra en pocas horas en una zona muy peligrosa cuajada de múltiples inquietudes por la salud de los niños. Uno contempla la expansión de la ciudad, su censo oficial de treinta mil habitantes (aquí habrá que anotar un defecto subrayándolo en rojo, causa de muchos males estadísticos contemplados a nivel centralista y por el que hay que luchar a fondo constantemente: el censo real de Figueres, con ciudad flotante y cercanías, está siendo estimado en más de cincuenta mil habitantes, algunos dicen que "bastante más") sus treinta mil habitantes, digo, y no parece posible que estemos al descubierto

de un equipo especializado en Pediatría. Y digo ahora en Pediatría porque es la inquietud más reciente que me ha tocado vivir. Como pudiera ser también una completa sección de cuidados intensivos. Y como hace falta asimismo... (E iniciáramos, de inmediato, una lista de problemas exclusivamente sobre el tema sanitario, ese que en tantas ocasiones, de no andarse con cuidado, conduce al fatalismo irremediable).

En los casos peligrosos nos está salvando la decisión de internar un enfermo en Girona. O en Barcelona. Nos está salvando, en definitiva, el automóvil. Hay que alcanzar la distancia que nos separa de la especialización. A veces sale bien y otras no, porque el tiempo de posibilidades resulta limitado. Así, vamos tirando. Esas inseguridades, esa falta de base en cuestiones tan delicadas, es lo que la ciudad debe afrontar ya con la urgencia de su misma importancia desprende...

## El món de la sardana

## Diumenge vinent, ballada a la Rambla

Diumenge vinent, dia 19, sota l'organització del Foment de la Sardana Pep Ventura de Figueres, tindrà lloc una audició de sardanes a la Rambla.

Com és costum, començarà a les dotze i serà a càrrec de la cobla La Principal de la Bisbal.

## "LA SARDANA DE L'ANY"

Per mitjà de diferents emissores de ràdio, s'està desenvolupant el programa-concurs "La Sardana de l'Any", per tal d'escollir la més popular d'entre les

estrenades en el transcurs de la passada temporada.

La "VII Nit de la Sardana", acte final d'aquest concurs, se celebrarà el dia 6 de maig, al Teatre Municipal, de Girona, amb la participació de les cobles Montgrins i Ciutat de Girona.



Elecciones sindicales

# La CNT arremete contra los medios de comunicación

## “Los datos que se dan son parciales y no reflejan las abstenciones”

Con ruego de publicación, la Federación Local de Figueres de la CNT nos envía el siguiente comunicado:

“La Confederación Nacional del Trabajo (CNT) quiere denunciar públicamente la manipulación de que ha sido objeto por los distintos medios de comunicación, con motivo de las Elecciones Sindicales.

“Efectivamente, prensa, radio y televisión se han dado la mano en esta burda maniobra de desprestigio de nuestra central. Junto a las elevadas cifras de los sindicatos pactistas (CC.OO.-UGT), se pueden leer, ver y oír los infimos porcentajes de delegados pertenecientes a la CNT, y ello sin ninguna explicación. ¡Como si la CNT se presentara a las elecciones en las mismas condiciones que los demás sindicatos!

“Las cosas claras. El último Pleno Nacional de la CNT se pronunció claramente por el boicot a las elecciones sindicales, por considerarlas un paso más en el camino hacia el pacto social que ayudará al capitalismo a salir de la crisis que su misma codicia ha provocado y hará pagar los platos rotos nuevamente a los trabajadores.

“Los pocos cenetistas que han salido elegidos lo han sido por dos causas muy concretas:

“a) En algunos centros de trabajo, la asamblea decidió aceptar las condiciones que ponía la CNT para participar:

“Todo el poder de decisión para la asamblea.

“Revocabilidad permanente de los delegados.

“b) En otros pocos casos, algunos afiliados, a título individual y vulnerando los acuerdos de la organización se han pre-

sentado sin condiciones previas.

“Nuestro abstencionismo no es una postura simplista. No vamos a reconocer los resultados de estas elecciones, porque no reflejan la realidad. Así como cayó el verticalismo, creemos que los comités elegidos según las normas dictadas por el Gobierno, quedarán pronto vacíos de contenido.

Todo ha sido un montaje para fabricarse un nuevo sindicalismo burocratizado y dócil ante las futuras componendas entre el capital y los partidos que “apadrinan” a los sindicatos participantes, pero los trabajadores se darán pronto cuenta del engaño.

“Los datos que se están dando sobre las elecciones sindicales son absolutamente parciales. Reflejan el número de delegados elegidos, pero no el de votantes. La abstención, por tanto, queda oculta y estamos en condiciones de asegurar que es muy elevada y que no es debido a inhibición, sino al profundo desprecio que inspira esta farsa a gran número de trabajadores.

“Las manipulaciones a que se ha visto sometida la CNT en los últimos días, tendentes a darle una imagen de pequeño sindicato sin incidencia entre los trabajadores, tienen un único objetivo: el desprestigio de la única central obrera y revolucionaria que, defendiendo exclusivamente los intereses de la clase de los trabajadores, no acepta pactos innobles con la patronal ni el gobierno”.

“Por último, una vieja sentencia para estos manipuladores de la información: “La verdad sólo hace daño a quienes viven de la mentira”.

### SENADORES “SORDOS”

El pasado 31 de enero, se reunió en el Senado la Comisión para el estudio y planteamiento y ayuda a los subnormales y disminuidos físicos. La Comisión está compuesta por 30 senadores. Se presentaron sólo 14. Los 16 restantes, consideraron, sin duda, que el asunto carecía de importancia.

Ignoro el nombre, afiliación política e incluso de qué lugar de España proceden. Lo que sí sé, es que cada uno de ellos ha aceptado o el resultado de las urnas o bien la designación real. Unos y otros, pues, se deben a un compromiso. Los primeros a cumplir sus promesas electorales y los segundos a corresponder a la confianza que en ellos ha depositado la más alta magistratura del Estado.

Pero lo que sí queda claro, mientras no demuestren lo contrario, es que esta serie de señores,

a base de machacarnos una y otra vez sobre los derechos humanos, sobre la justicia social, etc., en cuanto se les ha presentado una buena ocasión de aprovechar su escaño en favor de millares de seres indefensos, se han quedado en su bufete, oficina o taller..., o han seguido haciendo “su” política de pasillos.

Los 14 senadores restantes, quizás un poco fríos ante la abundancia de sillones vacíos, se limitaron a hacer constar la gravedad del problema, recomendando a los centros que manden informes, rellenen impresos, soliciten subvenciones... o sea, lo mismo que antes y lo mismo que siempre. Y con un resultado también similar: un 98 % de casos negativos.

Creemos que la Comisión, con todos sus miembros, debería enfocar sus gestiones hacia caminos decididamente positivos:

crear centros especiales, proporcionar ayudas a los padres de esos niños de 5, 10, 15, 20 y hasta 30 años, ya que la edad, desgraciadamente, no influye, en estos casos, para que dejen de ser niños.

C.D.  
(Portbou)

### PRIORITATS EN LES DESPESES MUNICIPALS

La catalanitat de l'alcalde de Figueres que, segons ell, és indiscutible, no sembla tan evident si ens fixem en la seva actuació i en les seves preferències.

És del domini públic que l'Ajuntament retarda al pagament als professors de català que n'ensenyen a les escoles. Aquesta situació està esdevenint crònica. Sembla que l'últim propòsit de l'Ajuntament, comunicat oficialment, és lliurar a Òmnium Cultural els diners corresponents i deixar que aquesta Entitat es faci càrrec de les al-

Entorn del projecte del Jardí

# Neutrals i parcials

(De la nostra Redacció, per A.R.)- La recent publicació d'uns articles sobre el possible enderrocament dels cinemes Jardí i Juncària, ha posat nerviosos a determinada gent. Gent que encara no entén el paper de la premsa en una societat que aspira a ser lliure, i que encara considera els mitjans d'informació com un apèndix de la taula del seu despatx de gestió.

Sense caure en el parany de la falsa polèmica, potser se'ls hauria d'explicar que la notícia neix sovint del rumor, que sol ser una preocupació pública sobre un tema concret. Evidentment, aquesta pot ser falsa; però, en tot cas, qui treballa a la premsa —professional amb carnet o no— ha d'esbrinar-ho, per tal de ser fidel a la seva tasca i de veure si és una realitat. En aquest cas concret, la notícia esmentada ha nascut primer d'un rumor i s'ha materialitzat com a fruit d'una suma de rumors confirmats, i mai com una “filtració”, fent servir l'argot que hom ha donat al text Constitucional, d'un membre de la Comissió de Control.

És de creure que ningú no es pot molestar pel fet d'informar sobre l'abast d'un projecte que té conseqüències públiques. Els ciutadans, si volem construir una democràcia, tenim el dret de ser in-

formats, i la premsa en pot ser una eina més. Els temps de les catacumbes, dels projectes amanits o dels processos especulatius està en contradicció amb l'exercici de les llibertats democràtiques i, en definitiva, de la premsa lliure. I d'això, en tenim bons exemples amb corresponsals de premsa local.

Els nervis són traïdors —deia algú—. I això es veu clar en la nota crítica apareguda últimament en un determinat setmanari local, en barrejar-hi, lamentablement, qüestions personals. Dir que a la Comissió de Control dues dels seus membres tenen una relació indirecta amb el projecte, ara ja polèmic, és d'una mala fe desestabilitzadora, perquè sembla donar a entendre que la Comissió no és neutral, fins i tot parcial. Esmentem, primer, qui té relació directa, en el marc d'uns ajuntaments que no són neutrals. Analitzem i expliquem-ho. Evaluem la correlació entre professió i els membres del consistori, o donem un cop d'ull als serveis tècnics municipals, i comprovem si són exclusivament i únicament de servei i al servei del municipi.

Anem, tots plegats, a fer una relació seriosa de les neutralitats i parcialitats, abans de dir-ho d'una manera gratuïta.

## Puntualitzacions de la Comissió Informativa Municipal de Partits Polítics

La Comissió Informativa Municipal ha tramès als periòdics figuerencs, entre ells 9 PAÍS, el següent comunicat:

“Referent a la nota publicada en el número 5 de la revista “L'Empordà”, sense signatura, i sobre la Comissió Informativa de partits polítics, hem de fer algunes puntualitzacions:

“1) El projecte sobre l'illa de cases on radiquen els cinemes “Jardí” i “Juncària”, era conegut per moltes persones amb anterioritat als propis partits polítics. No hi ha raó objectiva per a suposar cap filtració, tota vegada que no s'ha publicat cap nota ni informació signada per la Comissió.

“2) És fals que l'alcalde considerés que el projecte abans d'anar al Ple Municipal i exposició pública s'havia de sotmetre a la Comissió de partits, ja que el projecte es va aprovar inicial-

ment en el Ple extraordinari del dia 18 d'octubre, sense coneixement dels partits.

“3) La Comissió no té coneixement que cap dels seus membres tingui relació directa amb el projecte esmentat, cosa que no es pot dir d'algun membre del Consistori.

“4) Causa estranyesa que el setmanari “L'Empordà” i/o “Ampurdán”, manifesti tenir coneixement, abans que els propis partits, de tot el projecte, quan sembla que no hi havia informació “oficial” i cap altre mitjà de difusió local no en tenia esment.

“5) La Comissió no creu haver de donar cap explicació al setmanari “L'Empordà”, i de cara als figuerencs només pot dir que la seva actuació ha fet que es reconsiderés un projecte de tanta envergadura per a la ciutat.

“En tot cas, és la direcció o la propietat de “L'Empordà” qui ha de donar explicacions sobre la seva situació real, les connexions de tot ordre amb l'Ajuntament i membres del Consistori i explicar perquè les informacions sobre temes municipals són a l'abast del setmanari, quan l'oficina de premsa de l'Ajuntament, en els darrers mesos, només ha passat una nota referent a les bases del concurs del concurs de cartells de Fires.

“Si la Comissió pot afirmar rotundament que no s'ha revelat cap notícia ni cap dels temes en els quals intervé, pensem que entre “L'Empordà” i l'Ajuntament hi ha filtracions de tota mena que afecten seriosament tota la ciutat i de les quals sí que cal una ràpida clarificació”.

“Comissió Informativa Municipal de Partits Polítics”

### BÚSTIA

tres obligacions, traient-se una enutjosa tasca de sobre. L'Ajuntament sap que, institucionalment, Òmnium Cultural no pot assumir aquesta feina, perquè no és empresa ni pot establir relació laboral directa amb els professors de català que fan les classes.

Per altra part, aquest retard en els pagaments, que suposem que és degut a la manca d'efectiu, i que representa quantitats mensuals de 100.000 pessetes aproximadament, no creiem que puguin fer anar malament el Municipi, ja que altres quantitats molt més importants es destinen a finalitats innecessàries o supèrflues, que el poble de Figueres desconeix o accepta per inèrcia o per fatalisme.

Així, fa pocs dies, foren convocats alguns ciutadans de Figueres a veure una pel·lícula de propaganda turística de la ciutat: pel·lícula encarregada per

l'Ajuntament, amb un cost de 1.300.000 pessetes o més.

De la mateixa manera, Figueres es demana si la construcció de l'“Hogar del jubilado”, d'un cost de cap a 50.000.000, no podia haver estat projectada d'acord amb l'Asil Vilallonga o l'Hospital, i amb evident estalvi de més de la meitat del cost.

Com que totes aquestes despeses seran pagades de la butxaca dels figuerencs, caldria que, ja des d'ara, l'Ajuntament ens demanés si estem d'acord en la quantia i en l'oportunitat d'aquestes despeses i si ens plau que es deixin de costat activitats volgudes per tothom, com l'ensenyament del català, en benefici d'altres, no tan urgents ni necessàries; a menys que l'explicació sigui que en aquestes es remenin més diners.

Un soci d'Òmnium Cultural (Figueres)



Exclusiva

# Història inèdita de l'agència Fabra

9 PAÍS em va enarregar un article sobre el que havia estat l'agència Fabra, pràcticament l'única que hi va haver a Espanya fins la nostra guerra, del que se'n diu agències d'informació.

Vaig recordar que el meu pare, Claudi Ametlla, "pare" també de l'agència Fabra, tenia escrit un capítol de les seves Memòries Polítiques sobre el tema.

Aquest és el primer capítol del segon volum —encara inèdit— de les Memòries.

J.M.<sup>a</sup>A.

## A tall de pròleg

## Claudi Ametlla, "pare" de la Fabra

(Del segon volum de les seves Memòries Polítiques)

Poc abans de l'acabament de la guerra que en dèiem "la guerra gran", quan encara no havia vingut l'altra, la màxima per ara, em fou oferta la direcció i gerència d'una sucursal que l'Agència Havas, de París, tenia el projecte de crear a Barcelona. La proposta em vingué pel conducte d'aquell excel·lent M. De-touche, de qui ja he parlat. Es tractava d'un pla més aviat modest, que pel mateix no m'entusiasma ultra mesura. A desgrat, però, d'aquest petit començament i aquest meu embalament tan mitgat, la criatura posada al món esdevingué molt aviat un centre periodístic important; en tot cas, la millor obra que en l'ordre professional m'hagi estat donat de realitzar.

No hi havia a Barcelona cap agència d'informació de l'estranger o per a l'estranger. Els diaris rebien la informació del món en uns quants telegrams que els eren retransmesos de Madrid, pocs i no massa ràpids. A Madrid residien també els corresponents encarregats de comunicar a l'exterior el que succeïa a Espanya. Tot, doncs, passava pel cedaç madrileny, amb la consegüent pèrdua de temps, i, de vegades, amb qualque deformació de la notícia. Només "La Vanguardia" rebia directament les informacions de fora d'algunes agències estrangeres, avantatge que amb l'interès desvetllat per la guerra, contribuï a la preponderància que aquest periòdic havia de portar damunt de tots els altres, com ja s'ha dit.

La realitat era que abans de la primera conflagració mundial el que s'esdevenia al món interessava poc al lector espanyol, servit per la premsa madrilenya, per aquella autarquia ideològica de la qual ja hem parlat, tan grata al seu tarannà. I la premsa catalana, pobra en general i en aquest aspecte informatiu depenent d'aquella, hagué de sotmetre-s'hi, sempre amb aquella singular excepció. La guerra, que tantes coses canvià, també canvià aquesta, i això gràcies a la missió que se m'acabava de conferir.

L'Agència Havas posseïa a Madrid una sucursal que actuava sota el nom d'Agència Fabra, no m'que venia d'un periodista català, fill de Blanes, però trasplantat a Madrid, Nil Fabra,

que creà cap a la primeria del darrer terç de la darrera centúria, un centre de notícies estrangeres per a la premsa, que fou l'Agència Fabra. No podent-la sostenir, la vengué al poc a aquella agència de París, la qual la continuà sense canviar-li el nom. La sucursal per mi creada i dirigida es digué de primer Agència Havas, i després prengué el mateix apel·latiu que la que funcionava a la capital.

Amb l'un o l'altre títol, el nou centre representà per a la premsa de Barcelona, la total independència de la de Madrid, una major rapidesa en la transmissió de les notícies i un enorme augment del volum d'aquestes, que arribà, quan molt més tard l'organització fou completa, a la proporció de l'u a deu. Rebiem directament de París i de Londres, i en casos urgents, de Roma, Berlín o Nova York, els despatxos, explicats i detallats, no esquemàtics com abans, i amb celeritat de minuts, quan es tractava de noves importants. Una veritable petita revolució que contribuï a modernitzar els diaris que en altres aspectes també havien d'implantar les altres transformacions que l'època comportava.

Ultra la funció de rebre, traduir i distribuir aquesta informació, l'agència n'acomplia una altra, menys vistent, però molt més important: la d'expandir cap al món l'informació que es produïa a Catalunya, també directament i sense interferència madrilenya. Aquesta segona tasca fou reputada per alguns patriotes que m'eren amics, com una vera conquesta del catalanisme, amb exageració evident. Era el temps, acabada la guerra que tantes nacions dites oprimides independitzà, en que els nacionalistes catalans cercaven la satisfacció de llurs aspiracions per mitjà de pressions a la Societat de Nacions, assemblees de minories nacionals i apel·lacions a la consciència mundial. Internacionalitzar el nostre problema, com hom deia, i explicar al món les vicissituds de la nostra lluita, era la nova tàctica en què coincidien totes les branques del catalanisme. Amb la possibilitat d'informar directament la premsa estrangera, sense la interpretació madrilenya, i comptant amb la meua bona voluntat, aquells homes ingeus creien ha-

ver posat una fita molt important en el camí de llurs reivindicacions.

Tal creença es revelà aviat força il·lusòria. Els telegrams que jo expedia donant compte d'una gran manifestació pro-autonomia, d'unes greus declaracions del President de la Mancomunitat o d'un d'aquells mitjings que en dèiem monstres, si mereixien la publicació damunt dels grans diaris francesos, era, generalment, en una pàgina interior, sota títols poc cridaners i amb el text retallat. Això en el millor dels casos, perquè el més corrent, sobretot si el moment ofería altres actualitats més sensationals, era el silenci. Altra-ment succeïa si es tractava d'una vaga o d'un bon atemptat social. Aleshores, el despatx era destacat i epigrafiat escandalosament. Les lluites del nacionalisme català que mai no han ofert gran cosa de truculent, com oferiren, per exemple, les de l'irlandès, no podien apassionar massa al lector d'aquests temps de després de la guerra, tan gràvids de tota mena de desmesurats esdeveniments. I els diaris responien a aquest tarannà, perquè són fets, principalment, per a agradar a llurs lectors.

## "Fabra podia donar una informació ràpida de tot el que passava al món"

D'altra banda, i això em sembla més important, un sector del catalanisme tendí sempre a donar al moviment unes proporcions, un abast i una significació que, davant del món no tenia. Fou un error de perspectiva creure que les raons vàlides, val·lidíssimes, dins de les fronteres d'Espanya podien ésser-ho igualment i en la mateixa mesura enfora d'elles. El món és molt gran, els seus conflictes molt arduos i urgents, perquè pugui concedir massa atenció a aquesta causa que pacíficament malda per a imposar-se en aquest racó de la península, ella mateixa peça negligible en el tauler internacional. Tot això, que aleshores vaig començar a aprendre i que després l'experiència m'ha confirmat dia per dia, no treu cap raó d'existir al catalanisme. La treu a aquella tàctica, alme-

nys en el que ella tingué de preponderant. En definitiva el plet català és un plet interior d'Espanya i entre nosaltres l'hem de resoldre amb un gran sentit de la conveniència de tots, una perfecta comprensió de la realitat i, si podem, amb cordialitat i harmonia.

He dit que la "meua" Agència —perdoneu-me el goig del possessiu— adquire aviat alguna importància com a negoci i com a prestigi en el camp periodístic. L'adquirí major del que hom creia en crear-la, del que jo mateix havia previst. ¿Foren els diaris abonats als seus serveis els que la hi donaren? De cap manera; més aviat podria dir-se que fou a desgrat d'ells que l'atenyí. Els diaris pagaven poc, i alguns pagaven malament. Els que més gustaven la informació estrangera eren els escrits en català, que eren els més pobres. Molts dels altres, dirigits per periodistes no catalans que de Madrid rebien l'exemple, l'estimul i els motius, lamentaven no poder passar-se d'un material que no creien interessant, i si no hagués estat per la competència n'haurien prescindit simplement. Els més característics en aquest sentit foren "Las Noticias", el propietari del qual defensava i practicava el principi que el director havia d'ésser castellà, i "El Noticiero Universal" que, mort Peris Mencheta, el seu fundador, home que conegué el valor de la notícia, reeixí a ésser confeccionat amb retalls i col·laboració gratuïta, a pesar de les quals coses el públic barceloní li concedí sempre un relatiu i incompreensible favor. Aquest era l'esperit periodístic cap a l'any vint. Després, a còpia de més informació cada dia i ajudant-hi el sensacional que el món fornía, les coses canviaren poc o molt.

L'auge de l'Agència vingué de l'especulació que seguí la guerra. Una de les seqüeles d'a-

qual cosa fou feta sense falta.

Establerta la comunicació ràpida entre París i Barcelona transmetent varies vegades per dia els canvis operats allí, a Londres, Nova York, Ginebra, etc., els bancs i borsistes foren convidats a abonar-se al servei així creat, i el convit fou acceptat a mans besades. I no sols per aquests professionals, sinó també per alguns particulars, caçadors furtius en aquest clos no vedat, que tenien pressa a fer una fortuna com tantes se n'havien improvisat durant la guerra. Aquests particulars no eren grans firmes de la indústria i el comerç, sinó sovint petits botiguers guanyats pel dimoni de l'especulació. Els salts que feia el marc, perdent alguns enters per dia, i els menys vertiginosos, però també força alts, de les altres monedes, eren una temptació irresistible per aquests enquirerats, malalts veritables. Comprar o vendre al mati i liquidar a la tarda, guanyant alguns milers de pessetes, constituïa un esport arriscat i dolorós, és cert, però susceptible de fer-s'hi ric, que és la suprema aspiració de quasi tothom. Només que de vegades l'operació sortia al revés, i aleshores calia desemborsar els diners de la diferència, pèrdua de la qual pots rescabalar-te demà, sinó és que es repeteixi la desgràcia i aleshores cal afegir al perdut. La malaltia especulativa féu veritables estralls al nostre país, i a tot el món durant els tres o quatre anys que seguiren la guerra. La gradual i sàvia anihilació del marc, estafada internacional de gran estil, fongué molts dels milions que la guerra havia portat a les caixes de mants industrials, que no podien creure que la divisa alemanya arribés a no valer res. I no pocs reverends amb llurs majordomes perderen llurs estalvis en aquesta darrera senyal d'adhesió a la protestant Alemanya.

Els que cregueren en França no resultaren tan perjudicats, puix que el franc, si perdé molt del seu valor, no arribà a zero com aquella altra divisa. Uns i altres partidistes foren, però, defraudats en llur foll optimisme alcista, la qual cosa prova una vegada més que per a aquesta mena d'operacions, i per a altres, el sentiment és un mal conseller. Algun afeccionat a les estadístiques calculà que aquesta epidèmia costà a Catalunya mil milions de pessetes, d'aquelles pessetes que eren de plata i dringaven tan alegrement.

Aquest servei financer al qual degué l'Agència —i jo mateix— un inesperat succés econòmic, em permeté conèixer molt d'apro-p el món dels banquers, dels borsistes i dels especuladors, món extraordinàriament inquiet

(passa a la pàg. següent)



(ve. de la pàg. anterior)

i agitat per aquests temps de la primera post-guerra. Si us digués que d'aquesta coneixença en vaig sortir edificat, segurament no em creuríem. Però si us digués que escandalitzat, probablement tampoc. I no obstant és així, en vaig sortir escandalitzat.

Alguns d'aquests personatges de l'alta finança, cercaven, mitjançant de subordinats i de vegades personalment, la manera d'ésser els primers a conèixer la quotització, aprofitant-se de l'avantatge de minuts per a lligar una fructuosa operació contra un col·lega, i no parant-se en gaires escrúpols per aconseguir-ho: sobornar els empleats encarregats del servei, interferir o blocar el telèfon o altres moltes odioses així. Però això és "pecatta minuta" comparat amb el que feien altres que aplicaven les operacions, si eren beneficioses a amics o parents i, si no ho eren, al banc del qual eren gerents o apoderats o a algun client de bona fe. O bé operaven en les sessions de borsa per compte propi quan el guany era segur, mitjançant d'aquells subalterns intermediaris que s'anomenaven pintorescament "mussols", borsistes tímids o fracassats que tingueren molta importància en aquestes avinenteses.

sabilitat civil ni criminal per a ningú, centenars de milions de l'estalvi privat. En altres països hi hagué cracs així quan vingué la deflació, fenomen universal, però no foren proporcionalment tants com ací, ni, sobretot, restaren totalment impunits. El mal que es causà a l'interès particular fou molt gran; però poca cosa en comparança al que s'infligí al públic. L'economia catalana perdé quasi la totalitat de la seva banca pròpia, aquella que visqué florent i sòlida com un roc durant tres quarts de segle, sota la direcció d'homes altrament rígids, austers i previsors que aquests aficionats d'ara, destructors d'un tresor de confiança i honestetat, que juguen a fer de financers amb els diners dels altres, com podrien regir una botiga de betes i fils.

No és mesurable el dany que aquesta disbauxa produí, no ja en el material, sinó en la moral del país. Ella fou més anarquitzant que les predicacions dels anarquistes, més que res perquè havíem convingut que els que la duren a terme eren no-gens-menys que els directors, les forces vives, els pilans de la societat, doblats, en alguns casos, de polítics conspicus. ¿Qui sabrà mai en quina proporció aquest exemple subversiu i altres que hem anat registrant, comesos

concessions presupostàries. Però això afectava poc la informació que era lliure i verídica. Només unes notes oficioses sobre un fet delicat —aquest reportat objectivament tal com havia passat— interpretant-lo i donant la posició del govern enfront d'ell, assenyalaven el lligam de l'Agència amb els poders públics.

La informació era verídica i sobretot era lliure. Lliure en tot el món, excepte a Rússia. Quan el feixisme s'imposà a Itàlia, aquí ja no en fou. I quan el nazisme dominà Alemanya, aquí tampoc. Amb aquestes tres excepcions el món gaudia de la llibertat d'assabentar-se dels fets tal com s'esdevenien, sense deformacions ni interpretacions. I si, per ventura, aquestes manipulacions existien, d'assabentar-se de l'altra versió, la veritable i no intervinguda per cap autoritat. Guadi d'aquest do inapreciable fins a la guerra del 39, en que s'eclipsà. Acabada aquesta, aquella llibertat ja no fou tan pura i tan cabdal. Vigilada pels governs que la malfiança internacional fa recelosos, ha de viure precària i amenaçada.

Aquells tres totalitarismes, iguals en la seva tendència a la dominació, feren de la funció informativa un coadjuvant de govern, com la diplomàcia o l'e-

## "Vint anys seguits vaig dirigir l'agència"

Aquestes pràctiques eren certament amagades; però se'n parlava entre la gent del medi, sense massa dissimuls i no ocultant pas l'admiració envejosa per aquell que les reeixia. Ben cert que en aquest procedir desonest hi hagué moltes excepcions i que no foren tots, ni de bon troç els que es lliuraren a aquestes tràfiques; però pocs dels que vaig tractar —i cal dir que no foren tots— em donaren la impressió de prudència, de contenció, de saviesa financiera i, en fi, de senyoriu, que jo suposava al banquer, jerarquia la més alta, creia innocentment, en l'escala dels valors mercantils. Molts me la donaren de llestesa per a copsar un moviment de la borsa, de rara intuïció psicològica per a discernir una virada en la tendència, però no d'una formació seriosa, ni, el que és pitjor, de massa miraments amb les normes de la correcció i de la ètica.

Aquest esperit aventurer, frívol, àvid i després de tot inconscient, dominà el món financer de l'època, que és la de la inflació que seguí la guerra. Per ell foren possibles tantes finançacions de negocis de circumstàncies i les inacabables emissions de paper que els bancs patrocïnaven i que trobaven prenedor mentre les vaques foren grasses. Quan s'amagiren, vingueren les fallides escandaloses: del Banc de Terrassa, del de Barcelona, de la Banca Magí Valls, més tard, del Banc de Catalunya i d'altres encara en les quals fallides es fongueren, sense respon-

pels elements directius i conservadors, haurà pogut influir altres cruentes subversions?

Connectada la nostra Agència amb l'Havas de París, i aquesta amb Reuter, de Londres, D.N.B. de Berlín, Stefani de Roma, Tass de Moscou i totes les altres d'Europa —cada nació petita o gran tenia la seva— i lligades totes amb l'Associated Press, dels Estats Units, que passava per la més seriosa d'aquell país de premsa sensacionalista i cridanera, podia donar a cada instant i de cada esdeveniment, una informació ràpida i completa, mercès a aquesta xarxa que abraçava tot el món. Tots aquells centres periodístics s'intercanviaven les notícies i es respectaven zones d'acció de cadascuna. De fet, Havas i Reuter les més antigues i poderoses, eren també les que disposaven d'un major volum de noves. La primera s'havia adjudicat, ultra les seves possessions, l'Espanya i l'Amèrica del Centre i del Sud, i era pel caràcter general de la seva informació, la que més s'avenia a les necessitats periodístiques d'Espanya. D'ella rebíem les tres quarts parts de les notícies.

Les més petites d'aquestes Agències creades després de la guerra, eren depenents de l'Estat i subvingudes per aquest. Però les altres, sobretot les dues més importants, a les quals m'acabo de referir, afers privats totalment. Els governs hi tenien alguna intervenció certament en allò que concernia la política exterior i els ajudava a viure amb

xèrcit. Així prohibiren l'expansió de les notícies o les desfiguraren o les inventaren simplement, segons llurs plans. Així enganyaren al ciutadà, fabricaren l'opinió, suscitaron estats d'esperit. Així crearen odis nacionals o religiosos o racials o de classe. I així prepararen la guerra.

Quan el món liberal s'ha adonat del grandíssim estrall de la informació dirigida, inventada a les oficines de la propaganda o de la censura, ha comprès el perill i ha clamat perquè la llibertat d'informació sigui obligatòriament imposada, com un precepte tan fonamental com aquells altres de la llibertat de consciència, d'impresament, de sindicació, etc. La pau del món viurà amenaçada tant com aquest precepte no sigui vigent.

En fundar la sucursal de Barcelona, l'Agència Fabra feia més de mig segle que existia a Madrid. ¿Quines relacions tenia amb els governs? Es pot dir que cap. Ignorada per aquests, vegetava austerament sense massa paper en la vida periodística. Mai cap president del Consell, cap ministre d'Afers Estrangers, cregué que podés servir per a res aquesta institució modesta i de vida poc brillant.

El seu director en aquest temps era un bon senyor ple d'admiració per a tothom que mana, governamental decidit de tots els governs, que vivia en el secret i sempre decebut desig de servir el poder constituït. Els seus oferiments foren poques vegades acceptats, però si un dia

## Jo també vaig treballar

Si, jo també vaig treballar a l'agència Fabra. Quan feia el sisé curs de batxillerat a l'Institut Maragall, de Barcelona, el meu pare, per tal que no perdés les tardes i per evitar que fes el baranda per la ciutat, l'any 34, em digué d'anar a treballar a l'agència.

El meu treball era rebre per telèfon les notícies d'Havas, de París, i d'altres agències de l'estranger, i transcriure-les a màquina, passant-les del llenguatge telegràfic al periodístic. Poc temps després, el meu pare adquirí teletipus, i en lloc de rebre les notícies per telèfon, aquestes ens arribaven en llargues cintes que havíem de desxifrar. De la màquina anaven les notícies al ciclostil i els vailets les duïen als diaris que tenien el servei contractat amb l'agència.

### NO ERA PAS UN CARNET EL QUE CONSAGRAVA UN PERIODISTA

Per aquells temps, "La Vanguardia" va passar un important contracte amb l'agència, per tal d'omplir sis pàgines d'informació estrangera. Els encarregats a la tarda d'aquest servei eren Lluís Jordà i Fermí Vergés que, amb els seus coneixements de política internacional, ampliaven les notícies, les relacionaven amb els fets i amb les persones que hi intervenien. Aquests eren veritables periodistes que no es limitaven a simples transcripcions. Ningú no sabia més que ells, perquè era el temps, els detalls de la guerra d'Abissínia, del Negus, del Ras Tafari, etc., per exemple.

L'agència era, al mateix temps, una tertúlia de discussió política, perquè el costat dels fixos treballaven altres periodistes dels diaris, que així es feien un suplement de sou. Discutidors eren en Manuel Brunet, en Bernades... i molt més quan varen tirar per vies polítiques divergents.

L'agència era instal·lada a la Rambla de Canaletas número 13, el lloc més cèntric de Barcelona, entre el Bar Núria i el Bar Canaletas. Tan cèntric que quan el llavors regidor de tràfec de l'Ajuntament Sr. Vachier, va començar a instal·lar semàfors i ordinar la circulació, es posava al baló de l'agència.

Tota aquella gent eren periodistes, perquè en tenien la vocació. I eren i es consideraven periodistes tant els que només treballaven a l'agència, com els que treballaven

en els diaris, com en dos llocs. L'agència informadors, però podien permetre responsals exclusius, responsals voluntaris, que enviaven notícies de "chistes".

Al costat d'aquesta formació, hi havia els dels diaris que hi s'ajudava i els escriptors feien un article en un diari prè de sortir de l'agència. Vint m'enviava a l'agència per conèixer el treball. Prendre contacte amb Josep Maria de Sagarra, posava la seva signatura, en prestigi de criptor.

Es per dir que no era pas un carnet el que consagrava un periodista, sinó una vocació.

### L'AGÈNCIA FABRA DESPRES DE LA GUERRA

Què va esdevenir quan la guerra i després de la guerra?

A l'agost del 36, tingut topades amb el governador de Barcelona, refugiar-se a França. Després dels fets de l'agència va ser col·lectiva, sigui, que els mateixos se'n varen fer càrrec. Anarquistes se la van marxar. Quan les tropes d'ocupació a Barcelona, van entrar a l'agència, amb les seves re, els seus teletipus, i els treballadors de periodistes com els marxar.

És difícil i confús explicar l'agència EFE després de la guerra.

Fa un mes vaig rebre el títol de "Los nuevos EFE", conceptes que eren una modesta agència de

### Claudi Ametlla:

petita

notícia

biogràfica

Claudi Ametlla i Coll nasqué a Sarreal (Conca de Barberà), l'any 1883.

Després d'uns anys a Tarragona, es trasllada a Barcelona i és periodista d'"El Poble Català" i "El Diluvi".

Funda l'agència Havas, després Fabra, el 1919. Governador de Girona el 1931 i de Barcelona al 1932. Diputat a Corts per Acció Catalana a les eleccions del 36.

S'exilia a França el 1939. Torna el 48.

Organitza en la clandestinitat l'anomenat Comitè Ametlla. Mor a Barcelona l'any 1968.

obtingué un despatx per a exportar a l'estranger, aquell dia el seu treball nyalà amb pedra blanca. I els beneficis que això deixava, que era la diferència entre la tarifa de premsa i la tarifa plena que el govern pagava, un gran triomf que calia fer conèixer desseguida a Havas-París.

No; els governs no se servien



# Parlar a l'agència Fabra...

Per Josep Maria Ametlla

els que treballaven en els... era el punt d'unió dels... llavors pocs diaris es... tenir i pagar cor... us. Fins els modestos cor... ris i no retribuïts dels po... el que se'n deia a França... és écrasés".

ests periodistes de la in... els comentaristes polítics... scriuen d'una manera se... rs que, de tant en tant... una secció. Com que des... agència el meu pare so... "La Publicitat", vaig po... reball d'una redacció i... mb els Soldevila, Planes, Sagarra... Cap d'aquests no... ndició de periodista per... de la seva condició d'es-

no era pas un carnet el... periodista, ni uns estu... cació.

## FABRA DURANT I LA GUERRA

venir de l'agència Fabra... després?

el meu pare, que havia... la FAI de quan era go... Barcelona, va haver de... ca, i no va tornar fins... maig. Mentrestant, l'a... ctivitzada de bona fe, o... aixos que hi treballaven... per tal d'evitar que els... uedessin.

en Franco varen entrar... simplement confiscar... ves màquines d'sscriu... les taules i les cadires;... de l'agència, tots, tant els... vailets, varen haver de

d'explicar com va nèi... successora, si així es pot... dret conquesta.

regir en una revista, amb... vos aires de la Agència... em varen causar una —... Diju la revista: "De la... noticias creada en

1939, al adquirir las acciones de la Agencia Fabra, se ha pasado a la actual modernizada Agencia Efe, en la actualidad situada entre las cinco mejores del mundo".

Dic sorpresa —relativa— perquè del que diu el meu pare i del que vaig veure, la "modesta Agencia Fabra", de Barcelona, era pel seu temps tan adequada a les necessitats de la informació com ho pogué ser la millor de llavors.

La revista diu també que "Efe estuvo emparentada con la oficialidad... durante los años en que en España la información estuvo constreñida al cuerpo tipográfico que reflejase la ideología del poder. Ahora... pasado el mal trago..."

Quina barra! Durant el mal trago, els autònomament periodistes de l'Agència Efe (abans Fabra) varen treure el ventre de pena a les costelles dels que havien creat els autèntics periodistes i el meu pare en particular. Un trago molt gustós.

No sembla pas que, després del mal trago, la informació oficial i dirigida des del poder desaparegui. I si no, vegeu: "Hoy en día, se reparten los 100 millones de pesetas de capital social entre 211 accionistas: un 33% está controlado por el Ministerio de Información y Turismo, otro porcentaje de acciones parejo, lo posee el INI y el resto se divide entre particulares y una serie de periódicos". Democràcia!

## LLIBERTAT INFORMATIVA

Què es va fer dels qui treballaven a l'agència Fabra? Només viuen Ventalló, Aymami i Fermí Vergés, a l'exili durant molt de temps. El meu amic Lluís Sabater, que jo vaig fer entrar a l'agència, morí amb el fetge desfet, després de les pallisses de la policia per catalanista. Joan Tomàs morí a Mèxic. Cap dels que han tornat no ha aconseguit fer de periodista.

Tinc a la vista la composició i direcció de les agències d'informació a l'estranger. En totes elles, la influència dels diaris i dels periodistes és total; la intervenció oficial d'algunes, conseqüència de la guerra, ha desaparegut, o va desaparèixer ràpidament.

I això ho comunico a l'Agència Efe, per si no ho sap, i perquè no es pensi que ha descobert ara la pólvora de la llibertat informativa.

Rivera la conveniència de tenir agència pròpia com la tenien altres nacions, la qual, ultra el servei del prestigi, pogués prestar-ne qui-sap-los d'altres. El dictador, sense massa entusiasme, acceptà la idea i manà als cinc bancs més importants que adquirissin l'Agència Fabra. Aquesta, que en l'entremig i gràcies a aquell servei financer també estès a Madrid, havia sortit de la seva antiga poquesa, fou venuda per Havas i així fou constituïda l'Agència Telegràfica Fabra, S.A. amb un milió de pessetes de capital, i així, teòricament nacionalitzat el servei d'informació estrangera.

Després d'aquesta petita ope-

tampoc massa. El Marroc pacificat, qüestió que fou durant molts anys la sola que fornía a Espanya un motiu de política internacional, les declaracions de política interior o altres, no interessaven la gran premsa europea, que les passava per alt. Davant d'aquesta indiferència, el dictador, incomprès, espatia els despatxos oficiosos que poc després cessaren del tot.

Tampoc les coses que estic relatant canviaren gens ni mica amb la República que continuà ignorant i negligint l'Agència i els seus serveis. El règim nou no es pot dir que s'assenyalés massa per iniciatives d'ordre internacional. Amb la feina que tenia

llibertat, aquella gloriosa veritat, que inspiraren sempre les seves informacions.

I permet, lector, que clogui el recordatori retent un homenatge als meus col·laboradors en aquesta Agència, que fou per a alguns d'ells escola i per a tots llar de bona companyonia. El primer que he d'anomenar és l'excel·lentissim Joan Pascual i Tàpias, administrador, home de confiança i "alter ego" meu, i en el particular, farmacèutic, pintor molt remarcable i destríssim en mantes activitats. El segon en l'ordre de mèrits és Joan Tomàs Rosich, conegudíssim en els medis periodístics del temps i encarregat de la delicada feina

## "Primo de Rivera, el dictador, manà adquirir la Fabra"

ració tan dintre l'esperit del nou règim que volia nacionalitzar-ho tot, les coses per a l'Agència foren exactament com abans. Res no canvià. Els banquers, quan veieren que l'empresa no podia donar grossos dividends ni oferir possibilitats d'emetre paper, se desinteressaren d'un negoci que a la fi els havia estat imposat. Els directors, els mateixos de sempre, servirem la mateixa informació segons les nostres normes i les nostres pràctiques, és a dir, sense canviar res. En això consistí la nacionalització.

Primo de Rivera, però, utilitzà un poc més que els governants anteriors l'agència espanyola. Els mateixos que el convenceren de la necessitat d'aque-

dintre, i de tan mal fer, en tenia ben bé prou.

Penso que els records que amuntego en aquest capítol, per particulars que siguin, assumeixen un interès prou general perquè el lector no s'avorreixi massa llegint-los. Voldria, però, demanar-li que me'l deixés acabar evocant-ne l'aspecte més íntim i personal, en gràcia a l'unió entranyable que em lligà a aquest ésser que historiejo. Jo vaig crear l'Agència Fabra de Barcelona, la vaig ordenar, vaig triar-ne el personal, la vaig dirigir durant vint anys seguits i la vaig veure créixer i prosperar. Ella fou, ho repeteixo, la meva millor obra professional. Jo vaig donar-li la meva poca ciència en

de recollir i transmetre l'informació a l'estranger, la qual cosa féu amb l'objectivitat obligada i amb un rar flaïre de la notícia; Julio Farfán de los Godos, que fou un insuperable taquígraf, i encara que madrileny castís, un treballador infatigable. Manuel Brunet que hi féu una llarga estada realitzant un treball molt intel·ligent i manifestant-se ja corrosiu i extremós. Lluís Jordà que hi estigué els darres anys, l'admirà tothom per la seva rapidesa, agilitat i capacitat de treball ben fet. Vicenç Bernales, esportiu i polític, i també gran treballador. Fermí Vergés, seriós i trascendent, més apte per a desembullar un despatx confús que per a traduir-ne un de sim-

## "El feixisme i el nazisme acabaren amb la informació lliure a Itàlia i Alemanya"

lla operació, li suggeriren la idea de servir-se de l'orgue nacionalitzat. I pel seu mitjà transmetren declaracions i noves que acostumava redactar el funcionari del ministeri d'Estat, Badia Malagrida, futur diputat regionalista i home d'una traça tan subtil que feia creure al dictador que allò que li proposava de dir era realment i veritablement inspirat i quasi dictat per ell mateix. Encara he de dir que per a atènyer aquest resultat, calia una petita confabulació entre el personal de l'oficina corresponent del ministeri d'Estat i els directors de Fabra-Madrid. Els primers guanyaven prestigi i alguna cosa més en la relació amb el general; els segons, aquells beneficis derivats de la diferència en els dos preus de transmissió.

Amb tot això la cosa no durà

periodisme i en l'art dels negocis. Jo la vaig estimar com un fill meu que era. Ella em tornà aquest amor i aquesta dedicació, fornint-me el pa de cada dia i allò altre que es dona per afegidura, i em situà sòlidament en aquella classe mitjana, força i vitalitat de la societat catalana, en aquesta burgesia a la que tothom aspira i més que ningú aquells que la bescanten. Ella em donà anomenada —immerescuda, ho confesso— d'organitzador, d'administrador, d'entès en empreses concommitants amb la premsa, de primer dins dels cercles amb que ella era lligada, després en altres que li eren estranys. Per ella he sofert —sofreixo— el dolor més gran de la meua vida en ésser-me arrabassada, quan als que manaven convenia matar fins el darrer vestigi aquella gloriosa

ple. Lluís Sabater que encara enyora el mestratge que confessa haver trobat a l'Agència. Eveli Brull, taquígraf, poeta, músic i no sé quantes coses més. Antoni del Cerro, repòrter puntual i actiu i tants d'altres que hi feren estades més breus, com Joan Minguez, Joaquim Ventalló, Josep Aymami, Andreu Nin, Marian Vela, Joan Munné... I no puc oblidar l'habilíssim cos de radiotelegrafistes, capaços, en casos de falla d'alguna emissió a nosaltres destinada, de treure notícies de qualsevol onda perduda en l'espai: Anglada, Vilella, Casals, Sagrera, Vizcarondo i Hermosilla.

A tots aquests col·laboradors que em foren amics i que amaren l'Agència Fabra, adreço el meu tribut de commós agraïment.



quasi mai d'aquest instrument que sempre tingueren propici i gratuït. No sabien què fer-ne. La política estrangera havia estat sempre tan sense pretensions, per no dir inexistent, que els que la dirigiren no cregueren del cas influir en cap afer internacional pel mitjà d'aquelles notes o d'aquells comentaris semi-

oficiosos, amb els quals un govern fa saber, sense dir-ho directament, el seu parer. Quan hi havia parer, que no devia ésser massa sovint, unes declaracions davant el rotlle de periodistes bastava i cada corresponal les transmetia al seu gust.

Vinguda la dictadura, algú ficà al cap del general Primo de



Fútbol

## Luis Coll, entrenador "unionista" "El Figueres se proclamará campeón"

(De nuestra Redacción, por Joaquim Ballester.)— Como ya saben, el Figueres perdió ante el Europa, la posibilidad de quedar solo al frente de la clasificación general. El resultado, aunque sea lo de menos, fue un poco abultado y sorprendente. Pero lo cierto es que los figuerenses no estuvieron tan mal, como para encajar tantos goles.

**"NO MERECEMOS LA DERROTA EN EL CAMPO DEL EUROPA..."**

—¿No es verdad, Coll?

—Mira, el resultado ya no hay quien lo mueva. Pero puedo asegurar que nosotros no merecimos la derrota. El Europa chutó media docena de veces a puerta y nos marcó cuatro goles. ¡Inaudito!

—Entonces, ¿culpable el meta Calvo?

—¡Alto!, yo no digo tanto. La culpa fue de todos. En un equipo juegan once jugadores y, a la hora de las alabanzas o de las críticas, hay que repartirlo entre todos. Incluidos los técnicos.

—Esto me suena a diplomacia, pero no nos negará que un conjunto que logre marcar tres tantos en campo contrario, encaje cuatro, algo habrá fallado...

—Bueno, claro; esto es lógico. Pero quiero añadir una cosa. Dejando a un lado po-

sibles fallos, los jugadores hicieron todo lo posible para ganar. Esta vez no se logró y no por falta de ganas...

**"EL EQUIPO ANDORRANO NO ME QUITA EL SUEÑO..."**

—Este choque con los europeos, ya es agua pasada. Pasemos, pues, a otro tema de más actualidad. Por ejemplo, la visita del Badalona en la próxima jornada, en nuestra ciudad. ¿Fácil el Badalona?

—Tanto como eso... En fútbol no hay enemigo pequeño. Ahora bien, los jugadores figuerenses saltarán al terreno de juego con ansias de victoria. Y, espero que, con más o menos fortuna, los puntos se quedarán en casa.

—O sea, que triunfará el Figueres en casa y el Andorra a "palmar" en Reus. ¿No es cierto?

—Con toda sinceridad, ha de decirte que el equipo andorrano no me quita el sueño. No creo que, al final del campeonato, el Andorra esté dentro de las primeras posiciones. Tiene un calendario muy malo y tiene que venir a nuestro campo. Veo a otros rivales con más posibilidades.

—¿Como cuáles?

—Pues, el Barcelona y el "Nàstic". Estos sí, cualquiera de los dos puede ser el segun-

do, detrás de los nuestros...

**EL FIGUERES, EL MEJOR "ONCE" DEL GRUPO...**

—¡Vaya!, entonces el Figueres lo tiene "chupado", ¿no?

—Al menos, es el equipo que lo tiene mejor. Dejemos tiempo al tiempo y ya lo verás. Aunque tenemos una plantilla algo corta, es con mucho el mejor conjunto del grupo.

—Y lo peor es que raro es el domingo que podéis disponer de todos ellos. Entre lesiones y las sanciones, el mismo equipo nunca puede alinearse.

—Esto es cierto. Es uno de los inconvenientes que tenemos que ir salvando sobre la marcha.

—¿Por qué tantas tarjetas?

—Esto es inevitable. El jugador cuando sale al campo, está mentalizado para jugar al fútbol y olvidarse de todo lo demás. Sin embargo, durante el transcurso del partido, se producen siempre algunos roces, amén de jugadas conflictivas. Entonces, pasa lo que no debiera. Aparte que algunos colegiados se "pasan" en sus amonestaciones.

Resumiendo, amigo Coll. El Figueres ascenderá y el próximo año en Segunda División ¿Será verdad...?

### Actividades de la Casa de la Juventud figuerense

**Jóvenes disminuidos físicos y mentales**

La Casa de la Juventud, en colaboración con jóvenes estu-

diantes de Magisterio, inició un curso de dinámica de grupo, terapia y juegos educativos, para todos los jóvenes que tengan de-

ficiencias físicas y mentales. Los cursos se celebrarán los sábados de 4 a 6 de la tarde.

**Excursión a Perpinyà**

Con motivos culturales y deportivos, está prevista una excursión a Perpinyà el próximo día 26 de los corrientes. Se saldrá de la Rambla a las 8 de la mañana, estando prevista la llegada a las 10 de la noche. El precio es de 300 pesetas y la inscripción está abierta a todos los jóvenes. Los menores precisarán del permiso paterno y el D.N.I.

**Voleybol**

El club Ampurdán de Figueres se ha clasificado campeón provincial juvenil y deberá, por tanto, participar, próximamente, en el campeonato de Catalunya de clubs. Es la primera vez que un equipo figuerense de voleybol consigue esta clasificación. Mérito que se acentúa si tenemos en cuenta la falta de instalaciones en nuestra ciudad.

**Fútbol comarcal alevín**

Vilabertran, 0 - La Salle, 1  
Salv. Dalí, 1 - Figueres, 2  
Castelló, 0 - Port Selva, 3  
San Pedro, 0 - Marca l'Ham, 3

## Stenmark, nou rei de l'esquí

Per Albert Gurt

L'esquí nasqué de la necessitat de l'home de traslladar-se d'un lloc a l'altre, en un parany cobert de neu. L'esquí, per tant, és un invent tan antic com l'home mateix que viu a les fredes regions nòrdiques, on la neu fa estada durant tot l'hivern i bona part de la primavera. A la llarga, aquesta mena de vehicle donà peu a la formació d'un esport, avui cada cop més universal i, alhora, multitudinari.

Els seus primersampions foren, doncs, homes del camp, acostumats a les grans caminades amb el esquís aferrats als peus i a la duresa climatològica. I així nasqué allò que se'n diu esquí nòrdic, i els nòrdics continuen essent els millors.

**UN RIVAL: L'ESQUÍ ALPÍ**

Però a no trigar, ja en l'època moderna, que podriem anomenar olímpica, a l'esquí nòrdic li va sortir un gran rival que en moltes competicions l'ha superat. Ens referim a l'esquí alpí, una especialitat nascuda a la muntanya que, com diu el seu nom, prové dels Alps.

Naturalment, foren els habitants dels voltants d'aquest gran massís muntanyenc els qui, de bon començament, dominaren l'especialitat. També s'hi afegiren alguns anglesos, que com sempre, en parlar dels principis de l'esport, cal comptar-hi. Són, doncs, Àustria, Itàlia, França, Alemanya... i, naturalment, Suïssa, els països capdavanters de les proves de "descens" i "slalom", que realitzen a velocitats vertiginoses. És un esport perillós, però emocionant i alegre, que acapara l'atenció de milers d'aficionats d'arreu d'Europa i Nord-Amèrica i que és practicat, durant els caps de setmana, per milions de persones; persones que, més que esportistes, cerquen a la muntanya un esplai per tal de trencar la monotonia quotidiana. L'actual nivell de vida europeu ha fet d'aquest esport un gran muntatge comercial, tant pel que fa a la qüestió equipaments com a la qüestió hotels.

**UNA SORPRESA**

Ara bé, com que en esport sempre hi ha sorpreses —i aquesta és la "gràcia" de la cosa—, aquest cop el gran vencedor dels Campionats del Món celebrats a Garmich —Alemanya—, ha estat precisament un nòrdic, millor dit, un suec anomenat Ingemar Stenmark, que tant en "slalom especial" com en el "gegant" ha superat de bon tros als seus rivals alpins.

**Venga a ver las ventajas de un gran coche.**



Porque el Renault Siete tiene las ventajas de los grandes coches: cuatro buenas puertas, para que la familia entre y salga cómodamente, sin contorsiones; un maletero de 400 dm<sup>3</sup> (el mayor en los coches de su categoría); el confort y la amplitud interior de los coches grandes.

Pero sin sus inconvenientes: el Renault Siete es fácil de aparcar, de conducir y de mantener, consume sólo 6,8 litros y no sobrepasa la barrera fiscal de los 9 caballos.

¿Por qué el Renault Siete? Sencillamente, porque el Renault Siete es todo un coche.

**RENAULT siete**  
Todo un coche



Motor Renault 1.037 cm<sup>3</sup> Tracción delantera. Suspensión por barras de torsión. Cuatro puertas.

Le esperamos en:



**ENRIQUE JUANOLA, S.A.**

**C/ Vilallonga, 59**  
**Tel. 50.09.62 - 50.09.66**

## BANCO EN FIGUERAS

Precisa de persona para proveer UNA plaza en su DEPARTAMENTO COMERCIAL.

**SE REQUIERE:**

-Residir en la propia plaza y conocerla bien, así como su comarca.

-Hablar en idioma catalán.

-Cultura y preparación adecuada en materias bancarias o financieras.

-Gozar de amplias relaciones profesionales y sociales.

-Dedicación completa a la empresa.

-Experiencias en la promoción comercial de servicios bancarios.

-Tener vehículo propio o carnet de conducir.

**SE OFRECE:** Honorarios acordes con la legislación vigente.

Será mantenida la máxima reserva y será devuelta la documentación al interesado, si no es aceptado. Escribir al Apartado de Correos n.º 2.194 de Barcelona (Departamento Central de Promoción). Enviando curriculum vitae y fotografía carnet, además fotocopia del D.N.I. Se precisarán tres referencias.



Sant Feliu de Guíxols

## “El personaje más popular de la ciudad”, en marcha

(De nuestro corresponsal, **Xavier de Lerma**).-La Agrupación Fotográfica y Cinematográfica organiza el concurso-exposición “El personaje más popular de la ciudad”, al que pueden concurrir todos los guixolenses que lo deseen, sin limitaciones de edad.

La finalidad del referido concurso no es otra que hacer un “retrato” de aquellas personas consideradas como las más populares de Sant Feliu de Guíxols.

No podrán presentarse más de cinco obras por concursante, pudiendo cada una de ellas pertenecer a un mismo personaje o

a varios diferentes. Cada obra deberá llevar los datos e historial del personaje fotografiado, causas por las que se cree es popular, etc.

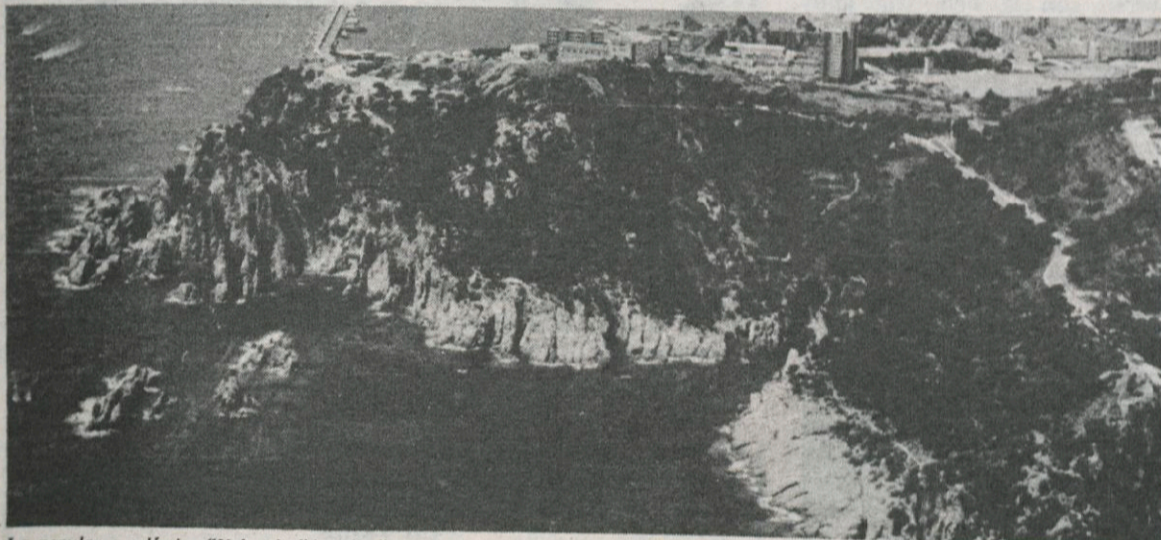
### VOLTA DE L'AMETLLER

La Comisión Provincial del Patrimonio Histórico-Artístico, en relación con los proyectos de urbanización de los polígonos de “Solius” y “Punta Prima”, en el paraje denominado popularmente “Volta de l'Ametller”, ha tomado el acuerdo de declararse incompetente para tratar de los mismos, devolviendo su expediente al Ayuntamiento.

### CALENDARIO DE FIESTAS

La Comisión Municipal Permanente ha establecido el siguiente calendario de fiestas para el mercado público municipal: día 24 de marzo; día 25 de mayo; día 12 de octubre; día 1 de noviembre y día 8 de diciembre.

Por otra parte, habida cuenta que el mercado semanal tiene lugar todos los domingos, se declara igualmente festivo y en consecuencia permanecerá cerrado todos los lunes del año, excepto los comprendidos entre los días 1 de junio al 15 de septiembre inclusive.



La popular y polémica “Volta de l'Ametller”.

Pals

## Tenaz negativa de la Comisión Provincial de Urbanismo

(Crónica de nuestro corresponsal) Creemos que son mayoría los que opinan en Pals, que el proyecto que pretendía ubicar en los Arenales de Mar o 4º Sector una ciudad con todos sus servicios, a lo Ampuriabrava, era beneficioso para la población. Y es por ello que las negativas de la Comisión Provincial de Urbanismo no acaban de entenderse del todo en el ambiente ciudadano.

### OTRA NEGATIVA

Y hace escasas semanas, que se ha recibido la segunda de ellas, en la que el delegado accidental de dicha comisión comunicó al Ayuntamiento, que visto el escrito, en solicitud de que se deje sin efecto la suspensión del procedimiento establecido por la Ley del Suelo, respecto del Plan Parcial de Ordenación del 4º Sector Arenales de Mar, la Comisión se ratifica en su anterior acuerdo sin que estime procedente la reconsideración del mismo.

La solicitud de la corporación palsense, se refería al acuerdo tomado por unanimidad, de interesar al delegado provincial del Ministerio de la Vivienda, el que dejara sin efecto la suspensión comunicada

con el escrito reseñado en el encabezamiento de este acuerdo; y en atención a los considerandos expuestos, pedían que se prosiguiese la tramitación del expediente referente al Plan Parcial de Ordenación del sector en cuestión.

### MOTIVO QUE SE ADUCE

Finalmente, anotemos el motivo aducido por la Comisión Provincial de Urbanismo para detener el expediente polémico. Este es íntegramente: “En su consecuencia, la Comisión dispone la suspensión del procedimiento establecido por la Ley sobre Régimen del Suelo y Ordenación Urbana, texto refundido de 9 abril 1976, en su artículo 4º, respecto del Plan Parcial de Ordenación 4º Sector Arenales de Mar en Pals, cuyas actuaciones podrán proseguir una vez se resuelva el expediente de delimitación de la zona de la playa en su parte limítrofe al término municipal de Torroella de Montgrí, que permita aplicar y consolidar la calificación establecida en el Plan General de Ordenación de Pals para la totalidad de la playa, y que no queda grafiada en el plano de zonificación del mismo.”

### Perspectivas turísticas para 1978

## Se batirán todos los récords

### Pero faltos de preparación para un turismo de calidad

Las perspectivas turísticas para 1978, especialmente durante los meses de julio y agosto, son “realmente impresionantes”, en palabras del secretario de Estado para el Turismo, Ignacio Aguirre, durante una rueda de prensa celebrada hace unos días en Madrid. Se esperan más de 35 millones de turistas, superando al año récord de 1973.

Estas cifras inciden con un alto porcentaje en la economía de nuestra comarca. No en vano la Costa Brava es la zona de mayor concentración turística, y buena parte de su economía depende de esta actividad.

El secretario de Estado ha previsto, para evitar los efectos de un previsible exceso de contratación, hotelera u “ovesbooking” una reunión, el próximo día 23, a la que asistirán representantes de todas las actividades relacionadas con el turismo, tanto nacionales como extranjeros. Así se tratará de prevenir los casos y no tratarlos, como hasta ahora, a base de multas impuestas después.

### AUMENTO DE PREVISIONES

Según los datos facilitados en

la rueda de prensa, el año pasado entraron en España, y permanecieron más de 24 horas, un total de 34.263.330 personas, lo que supone un considerable aumento sobre los 30.014.478 de 1976. Los ingresos de divisas por turismo alcanzaron los 3.973 millones de pesetas, frente a los 3.083 del año anterior, siendo los pagos de 532 y 404 millones. Este soporte esencial de la economía española, como lo calificó Aguirre, se ha logrado a pesar de la devaluación del 12 de julio pasado.

Las previsiones para este año han sido superadas. En enero ha aumentado ya en un 20% el número de visitantes del mismo mes de 1978 y se ha superado en un 38% el total del año récord de 1973. Concretamente, en Tenerife, donde se esperaba algo catastrófico, hubo 86.000 turistas, frente a los 80.000 de enero anterior.

El desglose que hizo Aguirre de la espectacularidad de las previsiones para este año, para cuyo verano los hoteles han contratado con los operadores extranjeros a precios superiores en un 35% a los del año pasado, puede resumirse así: Reino Unido, cuyos envíos descendieron en los tres últimos años, recupe-

ración del 20% sobre los 2,9 millones de 1977 (27 operadores creían que a primeros de marzo no tendrían ninguna plaza); Alemania, de donde recibimos el año pasado 4,2 millones, aumentó del 10 al 15%; Holanda, el 40% más que en 1977, países escandinavos, también el 10 ó 15% más.

### FRANCIA: 10 MILLONES EN 1977

Falta por conocer datos de Francia, país del que recibimos 10 millones de personas en 1977. En total, de Europa llega más del 90% de los turistas.

Este año, por primera vez, los precios de contratación han sido fijados desde España y no desde fuera. Es necesario señalar al respecto que un 95% de la contratación se hace por operadores extranjeros. Y en España hay un millón de plazas en 10.500 hoteles, otro millón de plazas extrahoteleras y 235.000 más en “campings”.

Durante la rueda de prensa, el secretario de Estado para Turismo se refirió a diversas medidas para corregir los mayores problemas del sector, que son, además de la estacionalidad — los citó por este orden—, exceso



de oferta, atomización de ésta, irreversible destrucción ecológica y dependencia extranjera. Dijo que este último es problema muy importante, pero inevitable. Respecto a la atomización, afirmó que se corregirá con la creación de federaciones empresariales que puedan trabajar en condiciones de competitividad.

El exceso de oferta, que está directamente relacionado con la falta de preparación de España para un turismo de calidad, será atendido con la línea de crédito por un total, de tres mil millones de pesetas, al 11%. Esta línea, abierta el pasado año, no será modificada en el presente. Son créditos fundamentalmente dirigidos a las construcciones de carácter complementario. Otro

factor que algunos consideran importante en este terreno es la apertura de casinos.

Las dieciocho autorizaciones previstas para este año serán concedidas antes de finalizar el mes de febrero. Parece ser, aunque no ha podido confirmarse, que dos serán para nuestra comarca.

### TURISMO, PARA TARRADELLAS

Digamos finalmente que en el traspaso de competencias del gobierno de Madrid a la Generalitat figura el turismo. Será el propio presidente, Josep Tarradellas, quien se cuide personalmente de este tema, según decisión propia.



Torroella de Montgrí

# El pueblo exige la depuración del río Ter

Podrían surgir nuevas manifestaciones de protesta

(De nuestro corresponsal, Xavier Amir). Aprovechando la visita que el director general de Obras Hidráulicas efectuó a Girona, la "Comissió de Defensa del Ter" pudo reunirse con él y exponerle las inquietudes existentes en su seno, en el sentido de que la excesiva burocratización del problema puede dar al traste con las esperanzas depositadas en su adecuada resolución.

## TRES PUNTOS CONTAMINANTES

Y los de Torroella no se quedaron en las ramas, sino que por el contrario concretaron acerca de los plazos de ejecución de las depuradoras y demás. Veamos: los tres puntos más contaminantes son Girona capital, la zona de Banyoles y Torras Hostench, representando el noventa por ciento de la contaminación total. Por lo que hace referencia a Girona, se está en la actualidad ultimando el pliego de bases, debiendo aún transcurrir un año antes de que se inicien las obras de la depuradora, que es el tiempo que exige el expropiar los terrenos y el que salga a información pública. Igual tiempo hará falta para su construcción.

En cuanto a Banyoles, a su depuración, el pliego de bases se encuentra ya en Madrid, aunque falta el proyecto de los colectores. Aún y así, éste se encuentra más avanzado que el de Girona.

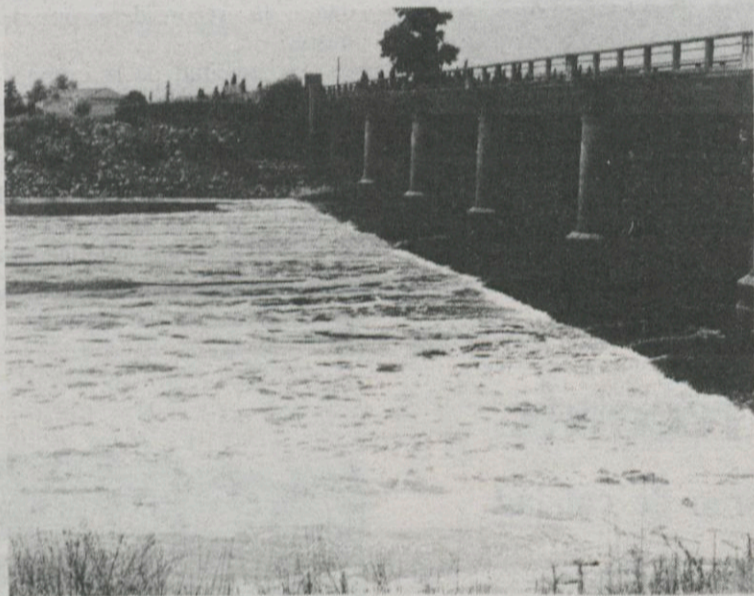
Quien ya se encuentra en el terreno práctico, es Torras Hostench, que tiene en obra la 1ª fase de la depuradora, habiéndole solicitado la "Comissió de Defensa del Ter" los planos para que sean opinables sus características, al igual que interesa conocer la fecha de su definitiva terminación.

## DEPURACION DE TODO EL RIO

Otras consideraciones importantes que se le hicieron al director general desplazado a Girona y que demostró no conocer demasiado bien el tema -por decirlo de modo elegante-, son las conveniencias de que aparte de resolverse la contaminación de

estos tres puntos, se empiece un estudio integral para la depuración de todo el río, y el encontrar soluciones el máximo de racionales.

Por lo que hace referencia a humores la "Comissió" está muy indignada por la lentitud y excesiva burocratización de todo el problema, tal como decíamos al principio, que una vez más demuestra que podría resolverse con la necesaria autonomía en nuestra casa. Y se apunta que, de no cumplirse los plazos que se dieron en esta reunión, el ambiente en Torroella de Montgrí se encuentra lo suficiente cargado como para que este próximo agosto hubiera una nueva manifestación de protesta ciudadana.



Palafrugell

# De la pasada manifestación



(De nuestro corresponsal X.A.).— Ya el martes, les dimos amplia referencia de la manifestación que la CNT convocó y protagonizó este pasado domingo en Palafrugell, manifestación minoritaria y que aglutinó únicamente a los vecinos de l'Horta d'en Carles y militantes de CNT, ante la

pasividad, muy en boga en los últimos tiempos, del palafrugellense medio, que ni tan solo se llegó a la Plaça Nova para ver lo que ocurría. Hoy les podemos ofrecer una nota gráfica de la misma, que sintetiza lo que aconteció, así como no deja lugar a dudas de la independencia de 9 PAÍS.

## Automóviles GARCIA

En Venta

Renault R-6 GE letra	Seat 127 3 puertas GE letra
Renault R-6 GE muy bien	Seat 127 GE letra
Renault R-6 GE perfecto	Seat 850 GE letra
Renault R-8 GE perfecto	Seat 850 GE letra
Renault 4-L GE 4 marchas	Mini 850 GE perfecto

Puestos a punto y revisados  
Facilidades de pago

c/. La Junquera, 27, Tel. 50 51 31 - FIGUERAS

Llibres

Per Maria dels Àngels Anglada

# Una antología juvenil, de Tomàs Tebé

Parlem de l'"Antologia de la literatura catalana", que el seu autor, malauradament mort abans d'acabar-la, va dedicar als nois i noies que hi treballarien. Confiam que l'editorial Aedos tindrà cura de la seva continuació, perquè estem mancats d'instruments d'aquests tipus, que recullin la prosa i el vers per tal d'anar donant una visió àmplia de la literatura catalana.

Fins ara n'han sortit tres volums: dos que fan referència a la Renaixença i el primer dels que seran dedicats al Modernisme; dos moviments d'una importància palesa en la creació en català. Malgrat les inevitables mancances, que no ens entretenim a assenyalar, hom pot considerar-los com una eina útil per als estudiants i, a més a més, de bon llegir per a qualsevol lector interessat en la nostra llengua. En parlem en aquestes planes, també, perquè hi ha una bona representació d'autors empordanesos.

**La Renaixença-ler.** Els autors de la nostra contrada són representats per dues narracions model·liques de Carles Bosh de la Trinxeria: "Un casament a l'Alt Vallespir" i "Excursions i caceres als Alps Pirineus catalans"; com que ja hem parlat a 9PAÍS d'aquest excel·lent narrador, només n'assenyalem la presència. Anicet de Pagès de Puig, molt poc conegut de les generacions més joves, hi és present amb quatre poemes ben triats: "L'ànima en pena", "Cant de Salomó", "El comte Gari" i "Romanç novament tret de la mort

d'en Joan Sala i Serrallonga". Els temes, com hom pot observar, són els característics del nostre romanticisme; el tractament, però els fa valuosos per una concisió —cas del comte Gari—, per uns trets de realisme insospitats, per la tria dels elements més colpidors. Finalment, cal esmentar que un altre dels autors d'aquest primer volum, Víctor Balaguer, té a l'antologia l'última part d'un drama que fa referència a un paisatge ben proper: "La jornada de Panissars", del qual s'han reproduït les escenes finals.

**Modernisme-ler.** El segon volum de la Renaixença, ultra algun prosista remarcable, és sobretot dedicat a les dues immenses figures de Jacint Verdaguer i d'Àngel Guimerà. En el volum del Modernisme trobem força ben representada la gran escriptora de l'Empordà, Víctor Català —com se sap, Caterina Albert i Paradís—. L'autor en dona una nota biogràfica força més extensa que la d'altres autors, i n'ha escollit cinc mostres, totes elles de prosa, la qual cosa considero un gran encert, perquè és en aquest gènere que Víctor Català ens ha ofert les seves obres més valuosos; els contes escollits són: "Fosca", "Carnestoltes", "Substitució", "L'horror" i "La pua de rampí", pertanyents respectivament a "Solitud", "Caires vius", "La mare balena", "Maries" i "Contrallums". Entre tots ells cal remarcar, per tal com forma una narració sencera, l'últim, "La pua rampí", que ens deixa astorats per dues

raons: l'impuls narratiu, l'enjòlit, que no decau ni un moment, i la varietat i la gràcia del vocabulari, tan ric i viu que el pas del temps no fa sinó afegir-li graus:

"I la vista que tenia d'un cap a l'altre de la plana! Masies, llogarets, comelles, arbredes, trencats, estanyols, ermites, passeres, reganys, davalades, vedrunes, revolts, prats, roqueteres, arenys, portinyols, canalús...talment un pessebre, i, com un pessebre, sembrat de ramats, de pagesos, de parells que llauraven, de carretes de bous, de caravanes de rodamons, i, encara, de lligabosc i romanins, d'escòrrecs, de cuetejar de cardines, de volar de grases, de fumeroles blavoses, de claques de cloixes, de zigz-zagues de sargantanes..."

De vegades, agafa un to líric, amb belles comparacions: "El món ja no era un gotell d'estany ni un ventre de cristall, sinó un anap d'or, tot rutilàncies i remirances càlides. L'espai parpellejava a cada batement de temps, i deixava anar com il·lusòries ruixades de ginesta..."

Calia reproduir uns petits fragments perquè és difícil de fer-se, si no, una idea ben aproximada de la qualitat del llenguatge; voldriem, també, que servissin per posar a alguns lectors la mel a la boca. Afegirem que prologa l'obra, breument, Marta Mata, i que l'ortografia és actualitzada, la qual cosa era necessària, ja que els llibres són destinats a un públic que encara no domina la llengua.



**UNICEF**



**FIGUERES**

**Espectacles**

**Cinema Juncària**  
Dissabte, 18, nit; diumenge, dia 19, tarda i nit: "El heredero del millón de dólares" i "Los cuatro mosqueteros"

**Cinema "Las Vegas"**  
Dissabte, dia 18, nit; diumenge, dia 19, a partir de dos quarts de quatre de la tarda: "Pecado Venial" i "Gustar al diablo"

**Cinema El Jardí**  
Diumenge, dia 19, a partir de les quatre de la tarda: "El heredero del millón de dólares" i "Los cuatro mosqueteros"

**Sala Edison**  
Dissabte, dia 18, nit; diumenge, dia 19, tarda i nit: "El divorcio" i "Nosotros los decentes"

**Cinema Patronat**  
Diumenge, dia 19, a dos quarts de cinc de la tarda: "El contragolpe" i "El gladiador más fuerte del mundo"

**Cinema Savoy (Art i assaig)**  
Fins al 27 de febrer: "Delicias turcas" (Versió original amb subtítols). Sessions diàries, llevat dels dimarts. Tarda sessió seguida. Nit sessió única, a les 10.

**Metges de guàrdia**

Dr. Martí Gironella  
C/ Llers nº 19  
Tel. 50 34 79

**Farmàcies**

Dia 17, divendres  
Vinaixa-Pl. Ajuntament, 14  
Dia 18, dissabte  
Pexas-Rambla, 36  
Ferran-Pujada del Castell, 6 (Només tarda de 4 a 8)  
Dia 19, diumenge  
Ferran-Pujada del Castell, 6  
Dia 20, dilluns  
Ferran-Pujada del Castell, 6

**Telefons urgents**

Ambulatori Seguretat Social  
50 03 65  
Clínica Catalunya 50 15 39  
Clínica Figueres 50 31 00  
Creu Roja 50 36 50  
Hospital 50 14 00  
Ajuntament 50 01 00  
Jutjats 50 14 21 i 50 03 69  
Bombers 50 00 80  
Policia 50 09 29  
Guàrdia Civil 50 13 55  
Taxis 50 50 43 i 50 00 08  
Dipòsit de sang gratuïta  
50 17 99

**Exposicions**

Òbanos - Exposició col·lectiva.  
Art-3 - Visió d'art contemporani - Grans Mestres.  
Rhodas - Pintures de J. Jové.  
Vallès - Col·lectiva.  
Victòria - Artistes de la gal·lria: Estrada Vilarrasa, Bofill, Mercader, Molons, Matabosch, Zamora Muñoz, Sarquella.

**Bolsa de Trabajo**

**OFERTAS**  
AUXILIAR administrativa, desearia trabajo para oficina. Razón 50 57 63.  
SE OFRECE señorita para canguro, preferible fines de semana. Tel. 50 57 63.  
CHICA para dependienta se ofrece. Razón señorita Fernanda. Tel. 77 03 06.  
CHICA AUXILIAR administrativa, hablando francés, desearia trabajo para oficina. Razón Tel. 50 57 63.

SEÑORA 40 años aceptaria trabajo de responsabilidad. Estudios de contabilidad y conocimientos de francés. Tel. 50 38 07.  
AUXILIAR administrativa con experiencia para oficina. Llamar 50 57 63.  
SE OFRECE matrimonio, para mantenimiento conservación torre y jardinería. Con vivienda. Optimas referencias. Razón: 5050 57 63.

**El temps**

Febrero	Temperaturas en grados C.		Viento dominante Velocidad Kms/hora		Lluvia en litros por m²	Horas de sol despejado en horas y minutos
	MÁXIMA	MÍNIMA				
Dia 11-	4	-1	N	4		0
Dia 12-	10'5	-1'5	NW	2		7'7
Dia 13-	8	0	S	1	4'3	1
Dia 14-	11	1	N	4		5'3

Datos facilitados por el Observatorio del Colegio "La Salle" de Figueres.

**Biblioteques**

Biblioteca Popular "Carles Fages de Climent" - Oberta tots els dies feiners, d'11 a 1 del matí, i de 5 a 8 de la tarda.  
Biblioteca de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis. - Oberta de dilluns a divendres: d'11 a 13 i de 5,30 a 9. Dissabtes de 10,30 a 1.

**Interferències**

Una editorial molt coneguda **garantitza** la seva producció. Molt bé. I l'editorial **garantitza** la seva producció, qui la **garantitza**?

\*\*\*  
*A desgrat de moltes coses, ens plau la publicitat televisiva. És una prova evident d'optimisme confiant o de capficament obtús, segons com es vulgui.*

\*\*\*  
"Estudio-Estadio" i "Sobre el terreno", complementaris, fan una muntanya de cops de peu. Que em perdonin els aficionats, però amb un d'ells ja n'hi hauria prou.

\*\*\*  
*Voleu creure que "El planeta de los simios" ens cau molt rebé? Qui sap si és una prova d'infantilisme.*

\*\*\*  
Divendres que ningú no el veu hi ha un film a la sobretaula, i diumenge que tothom ho veuria no n'hi ha cap. D'això, se'n diu organitzar-se.

\*\*\*  
*"Los Ríos" han comparegut altra vegada. I és curiós que l'autor dels seus textos atapeïts, grossos i embotornats es digui Delgado.*

\*\*\*  
Voleu creure, en canvi, que "Gente" ens cau molt malament? Qui sap si és una prova de bon gust.

\*\*\*

**9PAIS**

**Telefon**

**50 57 63**

**CENTRE DE RECUPERACIÓ FUNCIONAL EMPORDÀ**

JUAN PRAT Y DE LOS MOZOS  
FISIOTERAPEUTA - EMETROLOGO  
Diplomado por la Facultad de Medicina de Barcelona  
Profesor delegado de la Escuela Internacional de Sofrología Médica de Barcelona

**TRATAMIENTOS FISIOTERAPEUTICOS**  
que por indicación facultativa sean precisos: (traumatismos, parálisis motoras, gimnasia respiratoria, reumatismos deformantes etc.)

Tel (972) 501086 Horas convenidas: Lunes, Miércoles y Viernes. c/. González de Soto, 22 bis - escalera C - 1.º - 2.ª

**FIGUERES (Girona)**  
Censura Sanitaria Provincial número 229

**Demografia**

**NAIXEMENTS**  
Felip Garcia i Diaz, Miquel Pérez i Giménez, Diego Sánchez i Prada, Joan Ayats i Navarra, Antoni Moreno i Capel, Nuri Pagés i Rams, Prisca Montiel i Puig, Josep Fornieles i Hernández, Jordi Lucena i Rodríguez, Estela Fulla i Prèsvost, Alexandra Fernández i Benoit, Vicenç-Jordi Olasolo i Pereda, Francesc Gabarre i Gabarri, Maria Victoria Morales i Polo, Josep-Antoni Fernández i Orozco.

**ÒBITS**  
Salvador Isern Salart, Silvestre Franco Vázquez, Maria Sels Colomer, Irene Cortés Moreno.

**BUTLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ**

**9PAIS**

Nom \_\_\_\_\_  
Adreça \_\_\_\_\_ Telèfon \_\_\_\_\_  
Població \_\_\_\_\_  
Forma de pagament \_\_\_\_\_  
Presentació factura \_\_\_\_\_  
Gir postal \_\_\_\_\_  
Taló bancari \_\_\_\_\_  
Data i signatura \_\_\_\_\_

**CONDICIONS**  
6 mesos (50 n.º) 700 ptes.  
12 mesos (100 n.º) 1.400 ptes.

El periòdic es reparteix a Figueres a primera hora del matí. Els subscriptors domiciats fora de Figueres pagaran un recàrrec de 100 ptes. (6 mesos) i 200 ptes. (12 mesos), per despeses d'envio.





## Millorem el nostre català

Per Maria Lluïsa Rodríguez i Peraferrer

Compareu si vàreu donar al vostre exercici les solucions del model següent: fullejar, fumador, portar, collet, comprar, cobrar, corredor, florit, escoltar, bocassa.

### PARLA

Les pel·lícules americanes han introduït en la nostra parla vocables nous i han augmentat la difusió d'altres d'ús reduït.

Es típic d'aquests films el "detective" que ho fa tot bé, venç tots els delinqüents i supera difícils proves que se li presenten constantment. Aquest "detective" per a nosaltres és el **detectiu**.

Seguint amb el mateix tema, podem destacar que són freqüents frases com: "Aquesta policia ho averiguarà tot" i "Aquesta ha estat l'autor del robo", quan s'hauria de fer saber en el seu lloc: "Aquesta policia ho **esbrinarà** tot" i "Aquest és l'autor del **robatori**". Com podeu veure, "esbrinar" significa en el nostre idioma, arribar a saber mitjançant investigacions; i un "robatori" és l'efecte o acció de robar.

Si enraonar bé, no és tan difícil!

### ESCRIPURA

El dia passat exolicàvem la regla dels primitius, però hi ha algunes ocasions en les quals aquesta norma falla. Es tracta dels pseudo-derivats, és a dir, falsos derivats manllevats directament del llatí i que no han sofert l'evolució normal de la llengua.

Noteu els següents:

Boca-bucal; cloure-exclusiu, reclusiu, inclusiu...; cònsol-consular; corba-curvatura, curvilini...; córrer-concurrència, concurrència, concurrent...; doble-duplicar, duplicitat...; dolç-dulcificar, edulcorar...; fondre-fudent, fusió; fur-foral; home-humà, humanisme, humanitat...; jonc-juncàcies; jove-juvenil...; moc-mucositat, mucosa...; món-mundà, mundial...; nodrir-nutritiu, nutrició...; pols-expulsar, expulsió...; porgar-exporgar, purgatori...; sorgir-insurgent, insurrecció...; títol-títular, intitular...; volcà-vulcanisme, vulcanòleg...; etc.

Exercici: Ompliu amb una "o" o una "u" els buits següents: H...mà, m...cosa, d...lç, conc...rrència, j...venil, n...tritiu, c...rba, h...manitat, ins...rgent, p...rgatori.

Si teniu qualsevol problema, no dubten a consultar-lo a "Millorem el nostre català". 9PAÍS. Carrer de Lasauca, 21. Figueres.

### Dimarts

## Conferència del secretari general de les J.E.R.C.

El secretari general de les Joventuts d'Esquerra Republicana de Catalunya, el proper dimarts, dia 21, donarà una conferència-col·loqui al Museu de l'Empordà, a dos quarts de deu de la nit.

## CURSOS NAUTICA EN AMPURIABRAVA

Iniciación día 18 de Febrero.

Sábados de 5,30 a 8 tarde

TITULOS:

PATRON DE VELA

MOTOR 2.ª clase

MOTOR 1.ª clase

Información e inscripciones en:

HELMOTOR, S.A.

Sector Aeroclub, 1

AMPURIABRAVA

Tel. 25 05 28 y 25 03 27

### La Bisbal

## Actuación de la "Petita Coral de Girona"

(De nuestro corresponsal, Amir).— Para mañana, sábado, está previsto un concierto coral, a cargo de la "Petita Coral de Girona", concierto que ten-

drá efecto en la Biblioteca de la Caixa de Pensiones, a las diez de la noche. El programa se compone en la primera parte de canciones populares y madrigales del Renacimiento, mientras que la segunda la llenarán totalmente los seis nocturnos de Mozart. La obra de Mozart estará acompañada por dos flautas y un violoncelo, y cuidará de dirigir a la coral, Montserrat Comadira.

Y cara a mejor centrar la actuación de este grupo, hemos solicitado se nos informe acerca de la actividad que despliega. Así, hemos sabido que no se dedica a dar conciertos, que la coral está formada por melómanos en su casi totalidad de Girona y que cuenta entre sus componentes a tres bisbalenses, entre ellos a nuestro buen amigo Frigola. Exito, pues, en esta vuestra actuación pública.

### Palafrugell

## Ha estat convocat el III Concurs Literari "Josep Pla"

(Del nostre corresponsal). Per tal de promoure l'expressió escrita de tots els alumnes que, en el present curs 1977-78, estudien, amb caràcter oficial, en els Instituts Nacionals de Batxillerat de Girona, Barcelona, Lleida i Tarragona, i també amb el propòsit d'estimular-los al coneixement de la figura literària de Josep Pla, l'Institut Nacional de Batxillerat "Frederic Martí Carreras", de Palafrugell, convoca per tercera vegada el Concurs Literari "Josep Pla". Hi col·laboren el Patronat Josep Pla, Editorial Destino, Associació de Pares d'Alumnes de l'Institut, "Revista de Palafrugell" i la Comissió de Cultura i Festes de la Casa de la Vila.

### BASES

1) Es concedirà un premi a l'autor d'una composició escrita en català que faci referència a la vida i/o obra de Josep Pla, en qualsevol dels seus aspectes. El premi serà una col·lecció completa de l'obra de Josep Pla, donada per Editorial Destino, així com d'altres obsequis.

2) Es premiarà, també, a l'autor d'una composició en llengua o catalana o castellana, escrita en prosa (en qualsevol de les seves formes) i amb el tema lliure. El premi serà una col·lecció com-

pleta de l'obra de Josep Pla, donada per Editorial Destino així com d'altres obsequis.

3) A cada premi hi haurà tres finalistes que seran obsequiats amb alguns volums del seu extens catàleg per Editorial Destino.

4) Els originals, que s'enviaran per triplicat, hauran de tenir una extensió no inferior a dos folis ni superior a sis. Seran escrits a màquina, a doble espai i per una sola cara. Poden dur il·lustracions complementàries al text. Cada concursant pot presentar un màxim de quatre originals.

5) A l'exterior del sobre tancat que dugui els treballs, hi haurà escrit el lema "III Concurs Literari Josep Pla", i en el seu interior hi haurà una nota especificant el nom i cognoms, adreça i telèfon de l'autor, així com el centre on estudia i el curs que passa actualment.

6) "Revista de Palafrugell" publicarà els originals premiats i es reserva el dret de publicar els treballs finalistes, així com qualsevol altre que tingui la qualitat necessària per a ser inclòs a les seves planes.

7) El termini per a l'admissió d'originals acaba el 28 de febrer de 1978.

8) Els originals s'enviaran a la Secretaria de l'Institut Nacional

de Batxillerat "Frederic Martí Carreras", de Palafrugell, on es podran retirar aquells treballs no premiats, els trenta dies següents a la data de concessió dels premis.

9) La concessió dels premis es farà en el transcurs d'una sessió que tindrà lloc a la sala d'actes de la Biblioteca Pública de Palafrugell, en la data que oportunament s'anuncii.

10) Hi haurà dos jurats, amb els següents membres:

a) **Tema Josep Pla:** Josep Maria Balcells, catedràtic i director de l'Institut "Frederic Martí Carreras"; Joan Alegret, professor de literatura catalana a la Universitat de Barcelona (Central); Laureà Bonet, professor de literatura castellana a la Universitat de Barcelona (Central) i Josep Martinell, de la Biblioteca Josep Pla.

b) **Tema lliure:** Josep Maria Balcells, Josep Martinell, Josep Maria García López, professor de literatura de l'Institut Nacional de Batxillerat "Frederic Martí Carreras", i Montserrat Lunati, de "Revista de Palafrugell".

11) **Premi Francesc Alsius, in memòria.** Amb caràcter extraordinari, s'atorgarà un premi i un accésit als dos millors escrits presentats per alumnes de l'Institut organitzador.

## RENTA CATALANA solicita

### DELEGADO DE INVERSIONES PARA FIGUERAS Y COMARCA

#### Ofrecemos:

- Sueldo a convenir, según capacidad y experiencia del Aspirante.
- Comisiones interesantes.
- Incentivos sobre la captación.
- Integración en importante Grupo Financiero donde el hombre de valía puede labrarse un prometedor futuro, promocionando a cargos importantes.

#### Buscamos:

/- Seriedad, honestidad y perseverancia en el trabajo.

- Buena formación cultural.
- Adecuada formación comercial para el puesto que ofrecemos.
- Conocimiento del campo de la Inversión.
- Se valorará cartera de clientes.
- Estar introducido en Figueras y Comarca.

Interesados presentarse en Renta Catalana, Avda. José Antonio, 40, Figueras, preguntando por el Sr. Marimón durante el día 20 Febrero.

ABSOLUTA RESERVA DURANTE LA SELECCION